

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη
Φορολογική & Χρηματοοικονομική Διοίκηση
Στρατηγικών Αποφάσεων

Διπλωματική εργασία

**ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»**

της
ΠΡΟΚΟΥ ΕΛΙΝΑ

Επιβλέπων Καθηγητής: Δρογαλάς Γεώργιος

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του μεταπτυχιακού διπλώματος
ειδίκευσης στη Φορολογική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση Στρατηγικών
Αποφάσεων

**Θεσσαλονίκη,
Φεβρουάριος 2019**

**Αφιερώνεται
στους γονείς μου
για την απεριόριστη βοήθειά τους.**

Ευχαριστίες

Αρχικά θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή κύριο Γεώργιο Δρογαλά, Επίκουρο Καθηγητή στο Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, για τη σημαντική συμβολή του στην επιτυχή εκπόνηση της εν λόγω διπλωματικής εργασίας.

Επίσης, θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες σε όλο διδακτικό και διοικητικό προσωπικό του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Φορολογική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση Στρατηγικών Αποφάσεων.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένειά μου για την αμέριστη συμπαράσταση και υποστήριξη, που μου παρείχε σε όλη τη διάρκεια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Φορολογική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση Στρατηγικών Αποφάσεων.

Πίνακας Περιεχομένων

Ευχαριστίες.....	3
Πίνακας Πινάκων.....	6
Πίνακας Γραφημάτων	8
Περίληψη	10
Abstract.....	11
Εισαγωγή – Αναγκαιότητα – Σκοπός - Διάρθρωση Εργασίας.....	12
Εισαγωγή.....	12
Αναγκαιότητα - Συνεισφορά Διπλωματικής Εργασίας.....	12
Σκοπός Διπλωματικής Εργασίας.....	13
Διάρθρωση Διπλωματικής Εργασίας	13
Κεφάλαιο 1: Θεωρητικό Πλαίσιο.....	15
1.1 Εισαγωγή.....	15
1.2 Εννοιολογικό Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνου	15
1.3 Εννοιολογικό Πλαίσιο Εσωτερικού Ελέγχου.....	15
1.4 Εννοιολογικό Πλαίσιο Εξωτερικού Ελέγχου.....	16
1.5 Εννοιολογικό Πλαίσιο Πληροφοριακών Συστημάτων	16
Κεφάλαιο 2: Επισκόπηση Ερευνών.....	18
2.1 Εισαγωγή.....	18
2.2 Επισκόπηση Ερευνών και Ερευνητικές Υποθέσεις	18
Κεφάλαιο 3: Μεθοδολογία έρευνας.....	23
3.1 Εισαγωγή.....	23
3.2 Ερωτηματολόγιο Έρευνας.....	23
3.3 Μέθοδοι Στατιστικής Ανάλυσης και Μεταβλητές.....	25
Κεφάλαιο 4: Αποτελέσματα Έρευνας	27
4.1 Εισαγωγή.....	27
4.2 Παρουσίαση Αποτελεσμάτων Περιγραφικής Στατιστικής	27
4.3 Παρουσίαση Αποτελεσμάτων Αξιοπιστίας Κλίμακας.....	61
4.4 Παρουσίαση Αποτελεσμάτων Ανάλυσης Συσχετίσεων.....	62
4.5 Παρουσίαση Αποτελεσμάτων Ανάλυσης Παλινδρόμησης.....	63
Κεφάλαιο 5: Συμπεράσματα, Περιορισμοί και Προτάσεις για Μελλοντική Έρευνα	66

Βιβλιογραφία	69
Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία	69
Ελληνική Βιβλιογραφία	71
Παράρτημα	72

Πίνακας Πινάκων

Πίνακας 1: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 1.....	27
Πίνακας 2: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 2.....	29
Πίνακας 3: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 3.....	30
Πίνακας 4: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 4.....	31
Πίνακας 5: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 5.....	32
Πίνακας 6: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 6.....	33
Πίνακας 7: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 7.....	34
Πίνακας 8: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής Τμήμα Β (ερωτήσεις 4-7).....	35
Πίνακας 9: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 8.....	36
Πίνακας 10: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 9	37
Πίνακας 11: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 10	38
Πίνακας 12: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 11	39
Πίνακας 13: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 12	40
Πίνακας 14: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής Τμήμα Γ (ερωτήσεις 8-12)	41
Πίνακας 15: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 13	42
Πίνακας 16: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 14	43
Πίνακας 17: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 15	44
Πίνακας 18: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 16	45
Πίνακας 19: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 17	46
Πίνακας 20: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής Τμήμα Δ (ερωτήσεις 13-17).....	47
Πίνακας 21: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 18	48
Πίνακας 22: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 19	49
Πίνακας 23: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 20	50
Πίνακας 24: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 21	51
Πίνακας 25: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 22	52
Πίνακας 26: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής Τμήμα Ε (ερωτήσεις 18-22).....	53

Πίνακας 27: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 23	54
Πίνακας 28: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 24	55
Πίνακας 29: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής Τμήμα ΣΤ (ερωτήσεις 23-24).....	56
Πίνακας 30: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 25	57
Πίνακας 31: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 26	58
Πίνακας 32: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 27	59
Πίνακας 33: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής Τμήμα Ζ (ερωτήσεις 25-27).....	60

Πίνακας Γραφημάτων

Γράφημα 1: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 1	28
Γράφημα 2: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 2	29
Γράφημα 3: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 3	30
Γράφημα 4: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 4	31
Γράφημα 5: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 5	32
Γράφημα 6: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 6	33
Γράφημα 7: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 7	34
Γράφημα 8: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 8	36
Γράφημα 9: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 9	37
Γράφημα 10: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 10	38
Γράφημα 11: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 11	39
Γράφημα 12: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 12	40
Γράφημα 13: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 13	42
Γράφημα 14: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 14	43
Γράφημα 15: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 15	44
Γράφημα 16: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 16	45
Γράφημα 17: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 17	46
Γράφημα 18: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 18	48
Γράφημα 19: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 19	49
Γράφημα 20: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 20	50
Γράφημα 21: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 21	51
Γράφημα 22: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 22	52
Γράφημα 23: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 23	54
Γράφημα 24: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 24	55
Γράφημα 25: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 25	57
Γράφημα 26: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 26	58

Γράφημα 27: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 27 59

Περίληψη

Οι ραγδαίες εξελίξεις στο «οικονομικό επιχειρείν», έχουν οδηγήσει τις επιχειρήσεις σε εξέταση επενδύσεων που ελλοχεύουν υψηλά ποσοστά κινδύνων. Υπό αυτό το πρίσμα, η διαχείριση των επιχειρησιακών κινδύνων είναι καταλυτικής σημασίας για την επιβίωση και ανάπτυξη των οικονομικών οργανισμών. Ταυτόχρονα, η ελεγκτική διαδραματίζει κομβικό ρόλο στην αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων. Σε αυτό το πλαίσιο, σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι η αξιολόγηση των μεταβλητών που δύναται να επιδράσουν θετικά στην αποτελεσματική διαχείριση των επιχειρηματικών κινδύνων. Για τον σκοπό της έρευνας ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο διανεμήθηκε σε στελέχη μεγάλων επιχειρήσεων. Οι μέθοδοι της περιγραφικής στατιστικής, του ελέγχου της αξιοπιστίας των κλιμάκων, της ανάλυσης των συσχετίσεων και της πολλαπλής παλινδρόμησης χρησιμοποιήθηκαν. Τα αποτελέσματα της πολλαπλής παλινδρόμησης έδειξαν ότι η «Διαχείριση κινδύνου» εξαρτάται σε στατιστικά σημαντικό βαθμό από τη «Συμμετοχή του εσωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνου», από τους « Ρόλους του εσωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνων» και τη «Συμμετοχή του εξωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνου».

Λέξεις- Κλειδιά: Κίνδυνος, Διαχείριση κινδύνου, Εσωτερικός έλεγχος, Εξωτερικός έλεγχος, Λογιστική.

Abstract

Rapid developments in the economy have led businesses to take initiatives that lead to high risk rates. In this context, risk management is critical to the growth of business entities. Simultaneously, auditing plays a key role in effective risk management. The aim of this thesis is to evaluate the variables that can affect positively the effective risk management. For the purpose of this survey an electronic questionnaire was distributed to executives of large enterprises. Descriptive statistics, Cronbach α , correlation analysis and regression analysis are used. The study's findings indicate that "risk management" is positively associated to "internal audit participation in risk management", "internal audit roles in risk management" and "external audit participation in risk management".

Keywords: Risk, Risk management, Internal audit, External audit, Accounting.

Εισαγωγή – Αναγκαιότητα – Σκοπός - Διάρθρωση Εργασίας

Εισαγωγή

Σε ένα εξαιρετικά ρευστό επιχειρηματικό περιβάλλον, οι επιχειρησιακοί κίνδυνοι αυξάνονται συνεχώς, απειλώντας την οικονομική επιβίωση και ανάπτυξη των οικονομικών οργανισμών.

Το ελεγκτικό έργο στις επιχειρήσεις σταδιακά έχει αρχίσει να διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο στην εικόνα μιας εταιρείας. Η σημαντικότητά του καθορίζεται ως προς την επίδραση που έχει στη βελτίωση των αποφάσεων και την αρτιότερη οικονομική διαχείριση, ενώ συγχρόνως, έχει μεγιστοποιηθεί η βαρύτητα του ελεγκτικού έργου σχετικά με την παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Σε αυτό το πλαίσιο τα τελευταία έτη έχει οξυνθεί τόσο το ερευνητικό ενδιαφέρον όσο και το ενδιαφέρον των ανθρώπων των επιχειρήσεων αναφορικά με τον εσωτερικό και εξωτερικό έλεγχο (Sarens and De Beelde, 2006).

Παράλληλα η ενσωμάτωση της τεχνολογίας στις διαδικασίες των οικονομικών οντοτήτων, διευρύνει συνεχώς το ρόλο των πληροφοριακών συστημάτων ως κομβικής σημασίας εργαλείο για την ανάπτυξη των οικονομικών οντοτήτων.

Από τα παραπάνω καθίσταται σαφές ότι οι επιχειρήσεις οφείλουν να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στους κινδύνους που καθημερινά αντιμετωπίζουν. Σε αυτό το πλαίσιο ο εσωτερικός έλεγχος, ο εξωτερικός έλεγχος, τα πληροφορικά συστήματα και ο υπεύθυνος της διαχείρισης κινδύνου δύναται να συνδράμουν στην αποτελεσματική διαχείριση των επιχειρησιακών κινδύνων (Drogalas *et al.*, 2016).

Αναγκαιότητα - Συνεισφορά Διπλωματικής Εργασίας

Το ερευνητικό αντικείμενο που θα συνδέει τις έννοιες του ελέγχου (εσωτερικού και εξωτερικού), της σημασίας των πληροφοριακών συστημάτων και της αποτελεσματικής διαχείρισης κινδύνου ελκύει το ερευνητικό ενδιαφέρον μελετητών και ερευνητών.

Εντούτοις ειδικότερα για την Ελλάδα ελάχιστος αριθμός ερευνών προσεγγίζει το θέμα της διαχείρισης κινδύνου και του κομβικού ρόλου που δύναται να διαδραματίσουν σημαντικές μεταβλητές όπως ο εσωτερικός έλεγχος, ο εξωτερικός έλεγχος και τα πληροφοριακά συστήματα.

Υπό αυτό το πρίσμα, σημαντικό ερευνητικό ενδιαφέρον προκύπτει για τη διεξαγωγή θεωρητικής, αλλά και εμπειρικής έρευνας αναφορικά με τις μεταβλητές που δύναται να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην αποτελεσματική διαχείριση του επιχειρησιακού κινδύνου χρησιμοποιώντας ως σημείο αναφοράς και ανάλυσης το ελληνικό οικονομικό επιχειρείν.

Τα αποτελέσματα της παρούσας διπλωματικής εργασίας δύναται να χρησιμοποιηθούν τόσο από ερευνητές, όσο και από ανθρώπους των οικονομικών οντοτήτων με γνώμονα την όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερη διαχείριση των επιχειρηματικών κινδύνων.

Σκοπός Διπλωματικής Εργασίας

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι η ολοκληρωμένη αποτύπωση των μεταβλητών που δύναται να προσεγγίσουν την αποτελεσματική διαχείριση των επιχειρηματικών κινδύνων με παράθεση τόσο εννοιολογικών συσχετίσεων, όσο και εμπειρικών δεδομένων από τις ελληνικές επιχειρήσεις.

Διάρθρωση Διπλωματικής Εργασίας

Η παρούσα διπλωματική εργασία απαρτίζεται από πέντε (5) κεφάλαια. Αρχικά παρουσιάζονται οι εισαγωγικές παρατηρήσεις, η αναγκαιότητα, η πρωτοτυπία, η συνεισφορά και η διάρθρωση της εν λόγω διπλωματικής εργασίας.

Ειδικότερα, στο πρώτο κεφάλαιο αναλύεται το θεωρητικό πλαίσιο της διπλωματικής εργασίας. Πιο συγκεκριμένα, στην αρχή του πρώτου κεφαλαίου παρουσιάζεται το εννοιολογικό πλαίσιο του κινδύνου και της διαχείρισης κινδύνου. Στη συνέχεια εννοιολογικές προσεγγίσεις αναλύονται αναφορικά με τον εσωτερικό έλεγχο. Το κεφάλαιο ολοκληρώνεται με την ανάλυση του εννοιολογικού πλαισίου του εξωτερικού ελέγχου και των πληροφοριακών συστημάτων.

Στο δεύτερο κεφάλαιο το οποίο τιτλοφορείται «Επισκόπηση ερευνών» αναλύονται οι σημαντικότερες ερευνητικές προσεγγίσεις σχετικές με τις μεταβλητές που εξετάζονται στο πλαίσιο της παρούσας διπλωματικής εργασίας. Το δεύτερο κεφάλαιο ολοκληρώνεται με την παράθεση των ερευνητικών υποθέσεων της εμπειρικής έρευνας.

Στο τρίτο κεφάλαιο το οποίο τιτλοφορείται «Μεθοδολογία έρευνας» αρχικά αναλύονται τα βασικά μέρη και οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου. Το κεφάλαιο ολοκληρώνεται με την παράθεση της στατιστικής μεθοδολογίας και την παρουσίαση τόσο της εξαρτημένης όσο και των πέντε ανεξάρτητων μεταβλητών της εμπειρικής έρευνας.

Στη συνέχεια στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα από την έρευνα. Ειδικότερα, αρχικά αναλύονται τα αποτελέσματα της περιγραφικής στατιστικής τόσο με τη μορφή πινάκων όσο και με τη μορφή διαγραμμάτων. Στη συνέχεια, τα αποτελέσματα από την ανάλυση συσχετίσεων αξιολογούνται. Το κεφάλαιο ολοκληρώνεται με την ανάλυση των αποτελεσμάτων της πολλαπλής παλινδρόμησης.

Τέλος, με το πέμπτο κεφάλαιο ολοκληρώνεται η παρούσα διπλωματική εργασία. Στο εν λόγω κεφάλαιο σκιαγραφούνται αρχικά τα ουσιαστικότερα συμπεράσματα της εμπειρικής έρευνας. Το κεφάλαιο ολοκληρώνεται με την παράθεση των περιορισμών και την διατύπωση των προτάσεων για μελλοντικές έρευνες.

Κεφάλαιο 1: Θεωρητικό Πλαίσιο

1.1 Εισαγωγή

Στο πρώτο κεφάλαιο αναλύεται το θεωρητικό πλαίσιο της διπλωματικής εργασίας. Πιο συγκεκριμένα, στην αρχή του κεφαλαίου εξετάζεται το εννοιολογικό πλαίσιο του κινδύνου. Στη συνέχεια εννοιολογικές προσεγγίσεις αναλύονται αναφορικά με τον εσωτερικό έλεγχο. Το κεφάλαιο ολοκληρώνεται με την ανάλυση του εννοιολογικού πλαισίου του εξωτερικού ελέγχου και των πληροφοριακών συστημάτων.

1.2 Εννοιολογικό Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνου

Οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζει μια επιχείρηση μπορεί να είναι αποτέλεσμα εξωτερικών και εσωτερικών παραγόντων. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι οι επιχειρηματικοί κίνδυνοι που μπορεί να περιβάλλουν μια επιχείρηση θα πρέπει να εντοπίζονται άμεσα για να αξιολογηθούν και να αντιμετωπιστούν.

Η διαχείριση του επιχειρηματικού κινδύνου (ERM) είναι μια δυναμική και ολοκληρωμένη προσέγγιση διαχείρισης του κινδύνου που χρησιμοποιούν οι οικονομικές οντότητες με σκοπό την ελαχιστοποίηση του αποδεκτού επιπέδου του επιχειρηματικού κινδύνου τους (Castanheira *et al.*, 2010).

Με άλλα λόγια η διαχείριση κινδύνου είναι η διεργασία με την οποία οι οργανισμοί προσεγγίζουν μεθοδικά τους κινδύνους που σχετίζονται με τις δραστηριότητές τους, με σκοπό την επίτευξη αιεφόρου οφέλους σε κάθε δραστηριότητα και επί του χαρτοφυλακίου όλων των δραστηριοτήτων.

1.3 Εννοιολογικό Πλαίσιο Εσωτερικού Ελέγχου

Ο «Εσωτερικός Έλεγχος» σύμφωνα και με το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών, είναι μια ανεξάρτητη, αντικειμενική διαβεβαιωτική και συμβουλευτική δραστηριότητα, καλά σχεδιασμένη και οργανωμένη, που μέσω των τεχνικών και επιστημονικών προσεγγίσεων, αξιολογεί την επάρκεια λειτουργίας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου (λειτουργίες – εφαρμογή διαδικασιών).

Ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου άλλαξε τα τελευταία χρόνια (Drogalas *et al.*, 2019). Σήμερα, ο εσωτερικός έλεγχος λαμβάνει υπόψη την εταιρική διακυβέρνηση και επικουρεί τη διαχείριση κινδύνων, στοχεύοντας στην επίτευξη της αποτελεσματικής λειτουργίας της επιχείρησης μέσω συμβουλών, προτάσεων και ελέγχων (Cohen & Sayag, 2010; Drogalas *et al.*, 2017).

Με άλλα λόγια ο εσωτερικός έλεγχος σήμερα θεωρείται ένας σημαντικός σύνδεσμος στις διαδικασίες των επιχειρήσεων, αφού μπορεί να εντοπίσει παραλείψεις και πιθανούς κινδύνους, με συνέπεια να λαμβάνονται τα απαραίτητα μέτρα για την αποφυγή αρνητικών συμβάντων (Παπαστάθης, 2014).

Συνεπώς ο εσωτερικός έλεγχος πλέον διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη διαχείριση κάθε οντότητας και οι εσωτερικοί ελεγκτές αποτελούν βασικούς παράγοντες της αποτελεσματικής διαχείρισης των επιχειρηματικών κινδύνων (Drogalas *et al.*, 2016).

1.4 Εννοιολογικό Πλαίσιο Εξωτερικού Ελέγχου

Ο πειρασμός προς διάπραξη σκόπιμων λαθών, καταχρήσεων, απόκρυψη πληροφοριών αλλά και άλλων διαχειριστικών ανωμαλιών είναι μεγάλος. Πρωταρχικός σκοπός του ελέγχου είναι να προσδιορίσει κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρέχουν μια «αληθινή» εικόνα της ελεγχόμενης επιχείρησης (Νεγκάκης και Ταχυνάκης, 2013).

Επιπρόσθετα, σκοπός του ελέγχου, είναι η εξακρίβωση της αλήθειας και κυρίως η επισήμανση των τυχόν παραβάσεων ή ατελειών για τον περιορισμό και την εξάλειψή τους. Αρκεί όμως να ασκείται με τις σωστές προϋποθέσεις και όχι με μεροληψία, γιατί τότε είναι που αποκτά ουσιαστικό νόημα και γίνεται δύναμη ηθικής, οικονομικής αλλά και κοινωνικής ανάπτυξης.

1.5 Εννοιολογικό Πλαίσιο Πληροφοριακών Συστημάτων

Λέγοντας «Πληροφοριακό σύστημα (Information System)» εννοούμε ένα σύνολο οργανωμένων διαδικασιών, οι οποίες όταν εκτελούνται, παρέχουν πληροφορίες που υποστηρίζουν τη λήψη αποφάσεων και τον έλεγχο σε έναν οργανισμό» (Τασόπουλος, 2005). Πιο πρόσφατα η Wallace (2014) όρισε το πληροφοριακό σύστημα ως ένα

σύστημα που συνδυάζει τέσσερα συστατικά στοιχεία που είναι οι άνθρωποι, η τεχνολογία, οι διαδικασίες και τα δεδομένα.

Με την ραγδαία ανάπτυξη των επιστημών, η τεχνολογία έχει καταστεί απαραίτητη για την επαρκή αξιολόγηση και εκτίμηση των ελέγχων ως αποτελεσματικών και αποδοτικών (Havelka and Merhout, 2007).

Σε αυτό το πλαίσιο, τα πληροφοριακά συστήματα μπορεί να χρησιμοποιηθούν είτε από εξωτερικούς ελεγκτές, στο πλαίσιο του ετήσιου ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων είτε από τη λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου για παρόμοιο σκοπό, αλλά με την πρόθεση να ικανοποιήσει την ευθύνη της διοίκησης γύρω από τη βέλτιστη εταιρική διακυβέρνηση (Merhout & Havelka, 2008). Σε στενή σχέση με την εταιρική διακυβέρνηση, τα πληροφοριακά συστήματα δύναται να χρησιμοποιηθούν για την αποτελεσματική διαχείριση των επιχειρηματικών κινδύνων.

Από όλα τα παραπάνω καθίσταται σαφές, ότι τα πληροφορικά συστήματα μπορούν να διαδραματίσουν μέσω της ελεγκτικής σημαντικό ρόλο στην βέλτιστη διαχείριση των κινδύνων των οικονομικών οργανισμών.

Κεφάλαιο 2: Επισκόπηση Ερευνών

2.1 Εισαγωγή

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο αναλύονται οι σημαντικότερες ερευνητικές προσεγγίσεις σχετικά με τις μεταβλητές που δύναται να επηρεάσουν τη διαχείριση κινδύνου. Υπό αυτό το πρίσμα αναλύονται έρευνες αναφορικά με τη διαχείριση κινδύνου, με το ρόλο του εσωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνου, με τη συμμετοχή του εσωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνου, με τη συμμετοχή του εξωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνου, με τη συσχέτιση των πληροφοριακών συστημάτων στη διαχείριση κινδύνου και το ρόλο του υπεύθυνου του τμήματος διαχείρισης κινδύνων. Το κεφάλαιο ολοκληρώνεται με την παράθεση των ερευνητικών υποθέσεων της εμπειρικής έρευνας.

2.2 Επισκόπηση Ερευνών και Ερευνητικές Υποθέσεις

2.2.1 Διαχείριση Κινδύνου

Η διαχείριση κινδύνου οφείλει να είναι κεντρικός πυρήνας της διαχείρισης στρατηγικής κάθε οργανισμού.

Η τυποποίηση του συστήματος διαχείρισης κινδύνων ή οποία υποδηλώνεται από την ύπαρξη διαδικασιών, δομών και αρμοδιοτήτων διαχείρισης κινδύνων (Goodwin-Stewart and Kent, 2006) δύναται να ενδυναμώσει την αποτελεσματικότητα της διαχείρισης κινδύνου.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι η παρουσία ενός τυποποιημένου συστήματος διαχείρισης κινδύνων ενισχύει την ευαισθητοποίηση σε θέματα κινδύνου μέσα σε έναν οργανισμό (Page and Spira, 2004; Woods, 2007), ενδυναμώνοντας το σύστημα διαχείρισης κινδύνων.

2.2.2 Συμμετοχή Εσωτερικού Ελέγχου στη Διαχείριση Κινδύνου

Ορισμένες έρευνες παρέχουν αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με το πόση είναι η συμβολή και συμμετοχή του εσωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνου (De Zwaan *et al.*, 2011). Ειδικότερα, η έρευνα των Laura *et al.* (2011) πραγματεύεται το

θέμα της εμπλοκής του εσωτερικού ελέγχου στην διαχείριση επιχειρηματικού κινδύνου.

Μια βασική απόφαση του εσωτερικού ελέγχου σχετίζεται με το πώς θα κατανείμει τους πόρους του (οικονομικούς πόρους, ανθρώπινους πόρους, εγκαταστάσεις και εξοπλισμό) για την διαχείριση του κινδύνου με αποδοτικό τρόπο (Bento *et al.*, 2018). Σε αυτό το πλαίσιο, ο εσωτερικός έλεγχος εμπλέκεται στον εντοπισμό, την αξιολόγηση και την παρακολούθηση του κινδύνου μιας οντότητας, ώστε να διασφαλίσει ότι οι πόροι που διαθέτει είναι επαρκείς για την αντιμετώπιση του (Kunkel, 2004).

Επιπρόσθετα πρέπει να τονισθεί ότι ο εσωτερικός έλεγχος οφείλει να παρέχει καθοδήγηση και να συνεργάζεται με τα μέλη της διαχείρισης κινδύνων σχετικά με τις δραστηριότητες τους.

Παρόλα αυτά σύμφωνα με το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών υπάρχουν δραστηριότητες στις οποίες ο εσωτερικός έλεγχος θα έπρεπε να συμμετέχει αλλά και δραστηριότητες που δεν θα έπρεπε να επεμβαίνει στο έργο του τμήματος διαχείρισης κινδύνων (ΠΑ, 2009).

2.2.3 Ρόλος Εσωτερικού Ελέγχου στη Διαχείριση Κινδύνου

Η εμφάνιση νέων επιχειρηματικών κινδύνων υποχρέωσε πολλούς οργανισμούς να αναδιατυπώσουν τις στρατηγικές τους, να αυξήσουν το καθεστώς του εσωτερικού ελέγχου (Szpirglas, 2006) και να δώσουν στους εσωτερικούς ελεγκτές έναν πιο ουσιαστικό ρόλο (Krogstad *et al.*, 1999).

Πιο συγκεκριμένα, ο εσωτερικός έλεγχος λαμβάνοντας υπόψη τον κίνδυνο οφείλει να επικεντρώνεται στην αξιολόγηση των επιχειρηματικών διαδικασιών (Campbell *et al.*, 2006), στην αξιολόγηση των στόχων, των κινδύνων και των ελέγχων (Rivenbark, 2000).

Την ίδια περίοδο, οι Lindow and Race (2002) σημείωσαν ότι οι εσωτερικοί ελεγκτές πρέπει να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην παρακολούθηση του προφίλ κινδύνου μιας εταιρείας.

Ακολουθώντας το ίδιο σκεπτικό, ο Griffiths (2006) σημείωσε ότι ο εσωτερικός έλεγχος οφείλει να εντοπίζει και αξιολογεί τις περιοχές υψηλού κινδύνου ενώ οι γνώσεις που αποκτώνται από την συνολική ετήσια αξιολόγηση κινδύνου, θα πρέπει να αναφέρονται στη διοίκηση και το διοικητικό συμβούλιο (Jackson, 2005).

Την ίδια περίοδο, οι Sarens και De Beelde (2006) διατύπωσαν μία πιο σφαιρική προσέγγιση σχετικά με την διαχείριση κινδύνων. Ειδικότερα οι ερευνητές έδειξαν ότι οι εσωτερικοί ελεγκτές δύναται να διαδραματίσουν βασικό ρόλο στην παροχή τόσο συμβουλευτικών υπηρεσιών όσο και υπηρεσιών σε σχέση με τη διαχείριση των κινδύνων στους οργανισμούς τους.

Από όλα τα παραπάνω καθίσταται σαφές ότι ο εσωτερικός έλεγχος βάσει κινδύνου έχει αναδειχθεί ως ένας σημαντικός καταλύτης στην αποτελεσματική διαχείριση κινδύνου (Allot, 1996).

2.2.4 Ρόλος Εξωτερικού Ελέγχου στη Διαχείριση Κινδύνου

Ο εξωτερικός έλεγχος εκφράζει γνώμη για την ακριβοδίκαιη εικόνα των οικονομικών καταστάσεων. Εντούτοις αξίζει να σημειωθεί ότι καλές πρακτικές αποτελούν το πρόγραμμα εξωτερικού ελέγχου να συνδέεται με την αξιολόγηση κινδύνων, να ελέγχει τη δραστηριότητα διαχείρισης κινδύνων και να προσαρμόζεται στις αλλαγές και τις εκτιμήσεις των κινδύνων.

Ακολουθώντας τα ανωτέρω ο εξωτερικός έλεγχος δύναται να ανταποκριθεί επιτυχώς στην αποτελεσματικότερη διαχείριση των επιχειρηματικών κινδύνων του οργανισμού.

2.2.5 Πληροφοριακά Συστήματα και Διαχείριση Κινδύνων

Σύμφωνα με τους Arnold *et al.* (2015), τα πληροφοριακά συστήματα συνδέονται με την αποτελεσματική διαχείριση κινδύνου καθώς τα πληροφορικά συστήματα διευκολύνουν την ενσωμάτωση της γνώσης όχι μόνο εσωτερικά, αλλά και στο εξωτερικό περιβάλλον, εξετάζοντας και αξιολογώντας τις απειλές και τις ευκαιρίες (Nazir & Pinsonneault, 2012).

Ακολουθώντας την ανωτέρω αναφερόμενη προσέγγιση, τα πληροφορικά συστήματα οφείλουν να είναι ανεπτυγμένα σύμφωνα με τις απαιτήσεις του τμήματος διαχείρισης κινδύνων.

2.2.6 Τμήμα/Υπεύθυνος Διαχείρισης Κινδύνων και Διαχείριση Κινδύνων

Παλαιότερες έρευνες αναφέρονται στην μεγάλη σημασία της αντίληψης, διαχείρισης και αντιμετώπισης από τα τμήματα διαχείρισης κινδύνων (και τους υπεύθυνους διαχείρισης κινδύνων), των νέων επιχειρηματικών κινδύνων που καθημερινά προκύπτουν (Douglas, 1992; Adams, 1995).

Σε αυτό το πλαίσιο, το τμήμα διαχείρισης κινδύνων οφείλει να καλύπτει τον εντοπισμό και τον μετριασμό των κινδύνων που ενδέχεται να αποτρέψουν μια οργάνωση από την επίτευξη των στόχων της (Crawford & Stein, 2002) .

Τέλος αξίζει να σημειωθεί, ότι πιο πρόσφατες έρευνες έχουν αρχίσει να αναγνωρίζουν ότι απαιτείται μια ευρύτερη θεώρηση του συνόλου των σχετικών κινδύνων για να αντικατοπτριστεί η σύγχρονη παγκόσμια πρακτική ελέγχου (Johnstone, 2000).

2.2.7 Ερευνητικές Υποθέσεις

Από την εκτενή ανάλυση της διεθνούς βιβλιογραφίας προκύπτουν οι κάτωθι ερευνητικές υποθέσεις:

Μηδενική υπόθεση H_1 : Δεν υπάρχει θετική σχέση μεταξύ της συμμετοχής του εσωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνου και στην αποτελεσματική διαχείριση κινδύνου.

Μηδενική υπόθεση H_2 : Δεν υπάρχει θετική σχέση μεταξύ των κύριων ρόλων του εσωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνου και στην αποτελεσματική διαχείριση κινδύνου.

Μηδενική υπόθεση H_3 : Δεν υπάρχει θετική σχέση μεταξύ της συμμετοχής του εξωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνου και στην αποτελεσματική διαχείριση κινδύνου.

Μηδενική υπόθεση H_4 : Δεν υπάρχει θετική σχέση μεταξύ της συμμετοχής των πληροφοριακών συστημάτων στη διαχείριση κινδύνου και στην αποτελεσματική διαχείριση κινδύνου.

Μηδενική υπόθεση H_5 : Δεν υπάρχει θετική σχέση μεταξύ του υπεύθυνου διαχείρισης κινδύνων και στην αποτελεσματική διαχείριση κινδύνου.

Κεφάλαιο 3: Μεθοδολογία έρευνας

3.1 Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο το οποίο τιτλοφορείται «Μεθοδολογία έρευνας» αρχικά αναλύονται τα βασικά μέρη και οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου. Το κεφάλαιο ολοκληρώνεται με την παράθεση της στατιστικής μεθοδολογίας που ακολουθήθηκε και της εξαρτημένης και των ανεξάρτητων μεταβλητών της εμπειρικής έρευνας.

3.2 Ερωτηματολόγιο Έρευνας

Το ερωτηματολόγιο της εμπειρικής έρευνας αποτελείται από επτά (7) βασικά μέρη. Αρχικά με το πρώτο μέρος, το οποίο τιτλοφορείται δημογραφικά εξετάζεται αρχικά με την ερώτηση 1 η κατηγορία που ανήκει η οικονομική οντότητα. Στη συνέχεια με την ερώτηση 2 αξιολογείται η θέση ευθύνης του ερωτώμενου. Το πρώτο μέρος ολοκληρώνεται με την ερώτηση 3, με την οποία εξετάζεται η εκπαίδευση του ερωτώμενου.

Στη συνέχεια, το Μέρος Β «Διαχείριση κινδύνου» του ερωτηματολογίου αποτελείται από τις ερωτήσεις 4 έως 7. Με την ερώτηση 4 αξιολογείται ο βαθμός που οι στρατηγικές της επιχείρησης λαμβάνουν υπόψη τους νέους επιχειρηματικούς κινδύνους. Στη συνέχεια με την ερώτηση 5 εξετάζεται ο βαθμός τυποποίησης του συστήματος διαχείρισης κινδύνου. Ο βαθμός ενίσχυσης της ευαισθητοποίησης σε θέματα κινδύνου μέσα στην επιχείρηση μέσω του συστήματος διαχείρισης κινδύνου εξετάζεται με την ερώτηση 6. Τέλος, το δεύτερο μέρος του ερωτηματολογίου ολοκληρώνεται με την ερώτηση 7 μέσω της οποίας αξιολογείται ο βαθμός ύπαρξης διαδικασιών και δομών διαχείρισης κινδύνων.

Στη συνέχεια ακολουθεί το μέρος Γ, το οποίο τιτλοφορείται «Συμμετοχή εσωτερικού ελέγχου στην διαχείριση κινδύνου» (ερωτήσεις 8 έως 12). Με την ερώτηση 8 εξετάζεται ο βαθμός εμπλοκής του εσωτερικού ελέγχου στη διαδικασία διαχείρισης κινδύνου. Στη συνέχεια με την ερώτηση 9 αξιολογείται αν η κατανομή των πόρων του εσωτερικού ελέγχου λαμβάνουν υπόψη την διαχείριση κινδύνου. Στο ίδιο πλαίσιο με την ερώτηση 10 αναλύεται ο βαθμός συνεργασίας του τμήματος εσωτερικού ελέγχου με το τμήμα διαχείρισης κινδύνου. Ακολουθώντας το ίδιο σκεπτικό με την

ερώτηση 11 αξιολογείται ο βαθμός που ο εσωτερικός έλεγχος δεν επεμβαίνει στο έργο του τμήματος διαχείρισης κινδύνου. Τέλος, με την ερώτηση 12, με την οποία ολοκληρώνεται το τμήμα Γ του ερωτηματολογίου, εξετάζεται ο βαθμός ύπαρξης ελέγχων βάσει κινδύνου στον ετήσιο προγραμματισμό εσωτερικού ελέγχου.

Στη συνέχεια με τις ερωτήσεις 13 έως 17 μετρώνται οι κύριοι ρόλοι του εσωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνων. Ειδικότερα με τις ερωτήσεις 13 και 14 εξετάζεται ο βαθμός συσχέτισης του εσωτερικού ελέγχου με την διαβεβαίωση σχετικά με τις διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου (ερώτηση 13) και την επανεξέταση της διαχείρισης των βασικών κινδύνων. Στη συνέχεια με τις ερωτήσεις 15 και 16 αναλύεται η συσχέτιση του εσωτερικού ελέγχου με την αξιολόγηση διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων (ερώτηση 15) και με την αξιολόγηση της αναφοράς των κινδύνων (ερώτηση 16). Το τέταρτο μέρος του ερωτηματολογίου ολοκληρώνεται με την ερώτηση 17, μέσω της οποίας διαβεβαιώνεται ότι οι κίνδυνοι αξιολογούνται σωστά.

Με το πέμπτο μέρος του ερωτηματολογίου αναλύεται ο ρόλος του εξωτερικού ελέγχου στην αποτελεσματική διαχείριση κινδύνου (ερωτήσεις 18-22). Ειδικότερα με τις ερωτήσεις 18 και 19 εξετάζεται ο βαθμός που το πρόγραμμα εξωτερικού ελέγχου συνδέεται με την αξιολόγηση κινδύνων (ερώτηση 18) και προσαρμόζεται στις αλλαγές και τις εκτιμήσεις των κινδύνων (ερώτηση 19). Ακολουθώντας το ίδιο σκεπτικό με την ερώτηση 20 αξιολογείται ο βαθμός που το πρόγραμμα εξωτερικού ελέγχου έχει σχεδιαστεί ώστε να ελέγχει τη δραστηριότητα διαχείρισης κινδύνου. Στη συνέχεια με την ερώτηση 21 αναλύεται ο βαθμός που οι εκθέσεις ελέγχου των ορκωτών ελεγκτών λογιστών προς τη διοίκηση λαμβάνουν υπόψη τη διαχείριση κινδύνου. Τέλος, με την ερώτηση 22 με την οποία ολοκληρώνεται η ανάλυση του εν λόγω μέρους του ερωτηματολογίου, εξετάζεται ο βαθμός ανταπόκρισης του εξωτερικού ελέγχου στην αποτελεσματική διαχείριση των επιχειρηματικών κινδύνων.

Η συμβολή των πληροφοριακών συστημάτων στην αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων μετράται με το έκτο μέρος του ερωτηματολογίου (ερωτήσεις 23 και 24). Ειδικότερα με την ερώτηση 23 εξετάζεται ο βαθμός ανάπτυξης των πληροφοριακών συστημάτων σύμφωνα με τις απαιτήσεις του τμήματος διαχείρισης κινδύνων Στο ίδιο σκεπτικό με την ερώτηση 24 αξιολογείται ο βαθμός συμβολής των πληροφοριακών συστημάτων στην αποτελεσματική διαχείριση κινδύνου.

Τέλος με το έβδομο μέρος του ερωτηματολογίου αναλύεται ο ρόλος του υπεύθυνου της διαχείρισης κινδύνων (ερωτήσεις 25 έως 27). Πιο συγκεκριμένα με την ερώτηση 25 αξιολογείται ο βαθμός που ο υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου εντοπίζει τους κινδύνους που ενδέχεται να αποτρέψουν την επιχείρηση από την επίτευξη των στόχων της. Ακολουθώντας το ίδιο σκεπτικό με την ερώτηση 26 εξετάζεται ο βαθμός που ο υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου διαχειρίζεται νέους επιχειρηματικούς κινδύνους. Τέλος, με την ερώτηση 27 με την οποία ολοκληρώνεται τόσο το έβδομο μέρος όσο και ολόκληρο το ερωτηματολόγιο αναλύεται ο βαθμός που ο υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου εκπαιδεύει το προσωπικό στον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των νέων κινδύνων.

3.3 Μέθοδοι Στατιστικής Ανάλυσης και Μεταβλητές

Με γνώμονα την πληρέστερη αποτύπωση του σκοπού της εμπειρικής έρευνας αρχικά χρησιμοποιήθηκε η περιγραφική στατιστική, όπου τα αποτελέσματα για όλες τις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου παρουσιάστηκαν τόσο με τη μορφή πινάκων, όσο και με τη μορφή διαγραμμάτων.

Στη συνέχεια από τα μέρη του ερωτηματολογίου Β έως Ζ δημιουργήθηκαν οι μεταβλητές της εμπειρικής έρευνας. Οι εν λόγω μεταβλητές αξιολογήθηκαν σχετικά με την αξιοπιστία τους με το δείκτη Cronbach alpha.

Πιο συγκεκριμένα οι μεταβλητές της έρευνας είναι:

- ✓ Ως εξαρτημένη μεταβλητή Y θεωρείται η «Διαχείριση Κινδύνων», η οποία ορίζεται ως το μέσο σκορ που προκύπτει από τις ερωτήσεις 4 έως 7 (Β μέρος του ερωτηματολογίου).
- ✓ Η πρώτη ανεξάρτητη μεταβλητή είναι η «Συμμετοχή εσωτερικού ελέγχου στην διαχείριση κινδύνου», η οποία ορίζεται ως το μέσο σκορ που προκύπτει από τις ερωτήσεις 8 έως 12 (Γ μέρος του ερωτηματολογίου).
- ✓ Η δεύτερη ανεξάρτητη μεταβλητή είναι οι «Ρόλοι του εσωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνων», η οποία ορίζεται ως το μέσο σκορ

που προκύπτει από τις ερωτήσεις 13 έως 17 (Δ μέρος του ερωτηματολογίου).

- ✓ Η τρίτη ανεξάρτητη μεταβλητή είναι «Συμμετοχή εξωτερικού ελέγχου στην διαχείριση κινδύνου», η οποία ορίζεται ως το μέσο σκορ που προκύπτει από τις ερωτήσεις 18 έως 22 (Ε μέρος του ερωτηματολογίου).
- ✓ Η τέταρτη ανεξάρτητη μεταβλητή είναι «Διαχείριση κινδύνου και πληροφοριακά συστήματα», η οποία ορίζεται ως το μέσο σκορ που προκύπτει από τις ερωτήσεις 23 έως 24 (ΣΤ μέρος του ερωτηματολογίου).
- ✓ Η πέμπτη και τελευταία ανεξάρτητη μεταβλητή είναι ο «Υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου», η οποία ορίζεται ως το μέσο σκορ που προκύπτει από τις ερωτήσεις 25 έως 27 (Ζ μέρος του ερωτηματολογίου).

Οι εν λόγω μεταβλητές αρχικά αναλύθηκαν σχετικά με τις συσχετίσεις τους μέσω του συντελεστή Pearson.

Τέλος, η εμπειρική ανάλυση ολοκληρώνεται με την παράθεση των αποτελεσμάτων της ανάλυσης πολλαπλής παλινδρόμησης.

Κεφάλαιο 4: Αποτελέσματα Έρευνας

4.1 Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται τα ευρήματα που προέκυψαν από την εμπειρική έρευνα. Ειδικότερα, αρχικά παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της περιγραφικής στατιστικής. Στη συνέχεια τα αποτελέσματα από την ανάλυση συσχετίσεων εξετάζονται. Το κεφάλαιο ολοκληρώνεται με τα αποτελέσματα της ανάλυσης πολλαπλής παλινδρόμησης.

4.2 Παρουσίαση Αποτελεσμάτων Περιγραφικής Στατιστικής

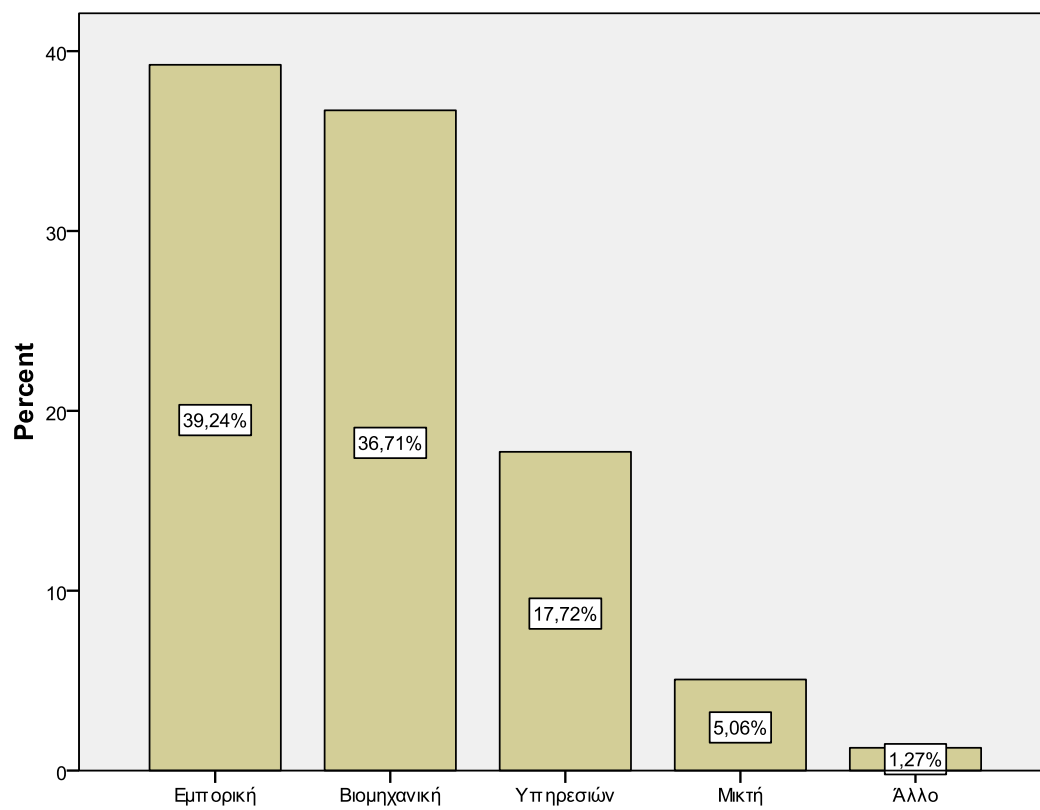
Το πρώτο μέρος το οποίο αποτελείται από τις ερωτήσεις 1-3 αναφέρεται στα δημογραφικά στοιχεία των συμμετεχόντων στην εμπειρική έρευνα. Πιο συγκεκριμένα με την ερώτηση 1 εξετάζεται η βασική δραστηριότητα της οικονομικής οντότητας που συμμετείχε στην έρευνα. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα.

1. Σε ποια κατηγορία ανήκει η βασική δραστηριότητα της οντότητας

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Εμπορική	31	39,2	39,2	39,2
Βιομηχανική	29	36,7	36,7	75,9
Υπηρεσιών	14	17,7	17,7	93,7
Μικτή	4	5,1	5,1	98,7
Άλλο	1	1,3	1,3	100,0
Total	79	100,0	100,0	

Πίνακας 1: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 1

Από τον Πίνακα φαίνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (39,2%) των επιχειρήσεων του δείγματος είναι εμπορικές εταιρείες. Επίσης σημαντικό ποσοστό (36,7%) είναι οι βιομηχανικές επιχειρήσεις. Τέλος 17,7% είναι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών, 5,1% είναι Μικτές επιχειρήσεις και μόλις 1,3% απάντησαν την επιλογή «Άλλο». Τα παραπάνω αποτελέσματα παρουσιάζονται και διαγραμματικά.

1. Σε ποια κατηγορία ανήκει η βασική δραστηριότητα της οντότητας

Γράφημα 1: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 1

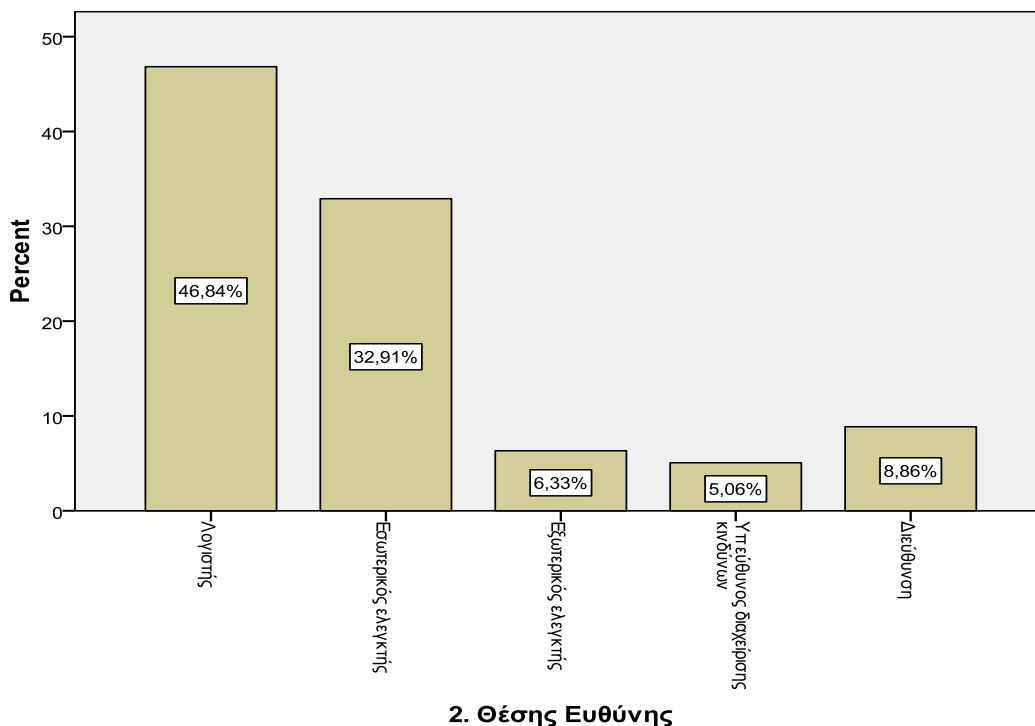
Η ερώτηση 2 διερευνά τη θέση ευθύνης του ερωτώμενου. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα.

2. Θέσης Ευθύνης

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Λογιστής	37	46,8	46,8	46,8
Εσωτερικός ελεγκτής	26	32,9	32,9	79,7
Εξωτερικός ελεγκτής	5	6,3	6,3	86,1
Υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνων	4	5,1	5,1	91,1
Διεύθυνση	7	8,9	8,9	100,0
Total	79	100,0	100,0	

Πίνακας 2: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 2

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα, οι περισσότεροι ερωτώμενοι (46,8%) είναι Λογιστές. Επίσης σημαντικό ποσοστό (32,9%) είναι εσωτερικοί ελεγκτές. Τέλος 8,9% ανήκουν στην Διοίκηση, 6,3% είναι οι εξωτερικοί ελεγκτές και το μικρότερο ποσοστό (5,1%) αποτελούν οι υπεύθυνοι διαχείρισης κινδύνων. Τα παραπάνω αποτελέσματα παρουσιάζονται και διαγραμματικά.

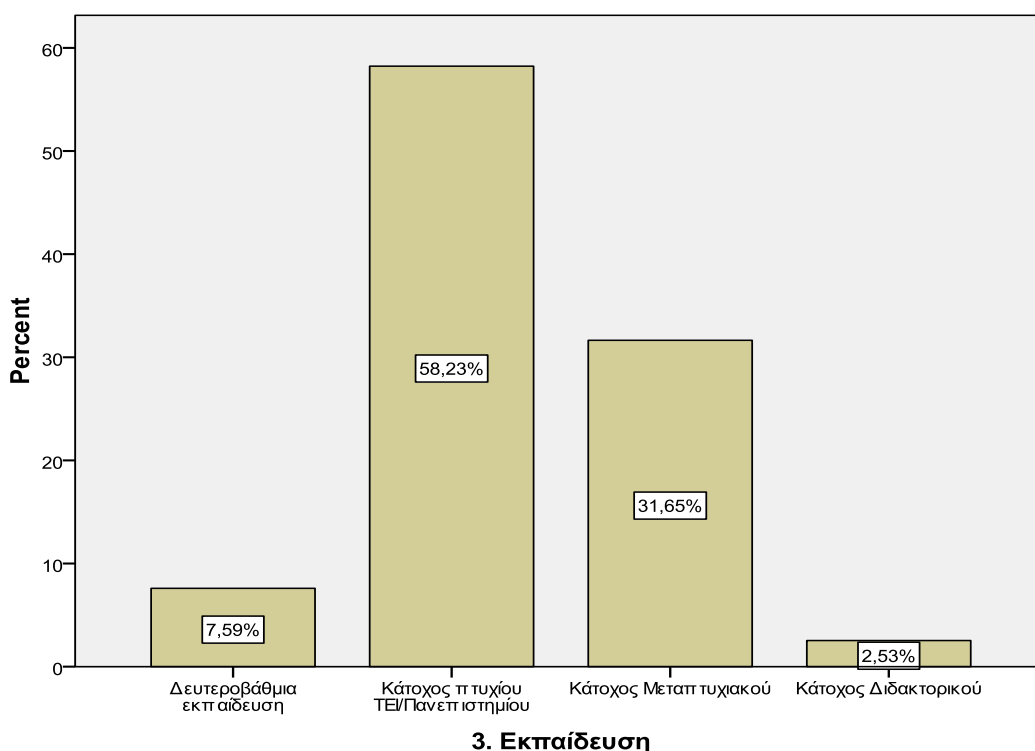
Γράφημα 2: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 2

Στην ερώτηση 3 εξετάζεται η εκπαίδευση του ερωτώμενου. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα.

		3. Εκπαίδευση			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	6	7,6	7,6	7,6
	Κάτοχος πτυχίου ΤΕΙ/Πανεπιστημίου	46	58,2	58,2	65,8
	Κάτοχος Μεταπτυχιακού	25	31,6	31,6	97,5
	Κάτοχος Διδακτορικού	2	2,5	2,5	100,0
	Total	79	100,0	100,0	

Πίνακας 3: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 3

Όπως προκύπτει από τον πίνακα, οι ερωτώμενοι έχουν σημαντική μόρφωση. Πιο συγκεκριμένα, το μεγαλύτερο ποσοστό (58,2%) είναι απόφοιτοι ΤΕΙ ή Πανεπιστημίων. Επίσης σημαντικό ποσοστό (31,6%) έχουν μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών. Τέλος, μόλις το 7,6% έχει δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Τα αποτελέσματα εμφανίζονται και διαγραμματικά.

Γράφημα 3: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 3

Στη συνέχεια, αναλύεται το Μέρος Β «Διαχείριση κινδύνου» του ερωτηματολογίου, το οποίο αποτελείται από τις ερωτήσεις 4 έως 7. Με την ερώτηση 4 αξιολογείται ο βαθμός που οι στρατηγικές της επιχείρησης λαμβάνουν υπόψη τους νέους επιχειρηματικούς κινδύνους. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα.

4. Οι στρατηγικές της επιχείρησης λαμβάνουν υπόψη τους νέους επιχειρηματικούς κινδύνους.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Σε μέτρια κλίμακα	33	41,8	41,8	41,8
	Σε μεγάλη κλίμακα	44	55,7	55,7	97,5
	Πάρα πολύ	2	2,5	2,5	100,0
	Total	79	100,0	100,0	

Πίνακας 4: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 4

Από τον Πίνακα παρατηρείται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (55,7%) θεωρεί ότι «Οι στρατηγικές της επιχείρησης λαμβάνουν υπόψη τους νέους επιχειρηματικούς κινδύνους» σε «μεγάλη κλίμακα». Βέβαια σημαντικό ποσοστό (41,8%) θεωρεί ότι στρατηγικές της επιχείρησης λαμβάνουν υπόψη τους νέους επιχειρηματικούς κινδύνους «σε μέτρια κλίμακα». Τα αποτελέσματα απεικονίζονται και διαγραμματικά.

Γράφημα 4: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 4

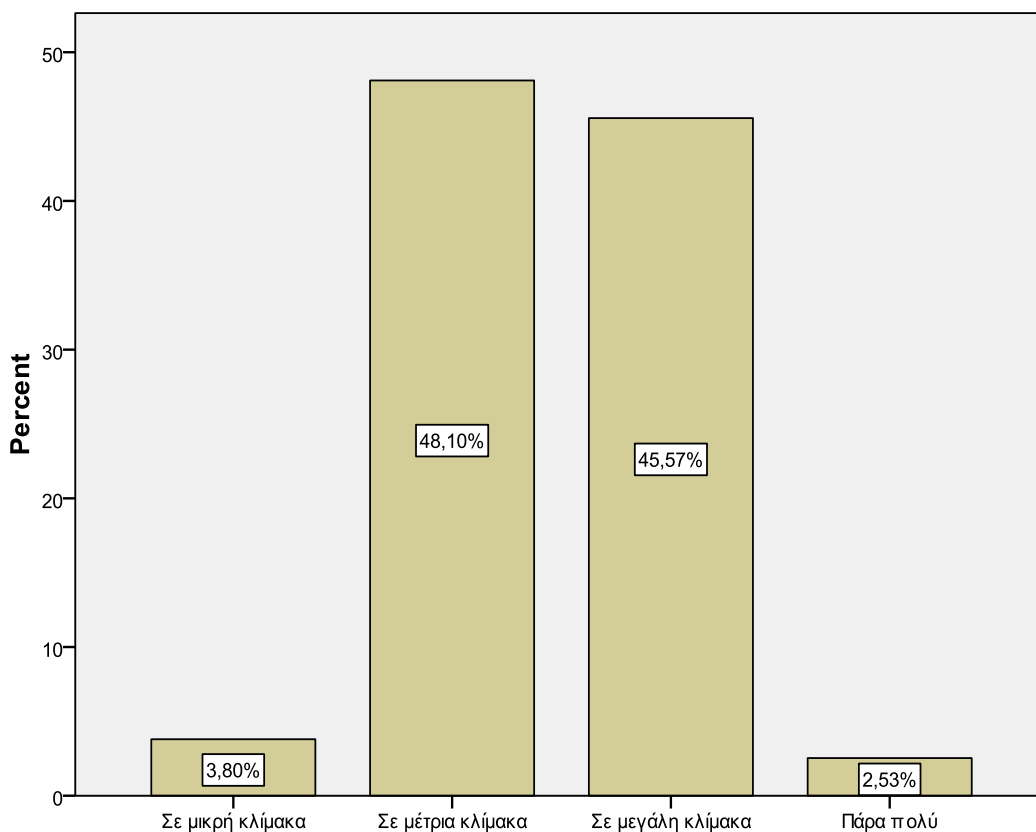
Η ερώτηση 5 εξετάζει το βαθμό τυποποίησης του συστήματος διαχείρισης κινδύνου. Στη συνέχεια, παρατίθεται ο πίνακας των αποτελεσμάτων.

5. Το σύστημα διαχείρισης κινδύνου είναι τυποποιημένο.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Σε μικρή κλίμακα	3	3,8	3,8	3,8
	Σε μέτρια κλίμακα	38	48,1	48,1	51,9
	Σε μεγάλη κλίμακα	36	45,6	45,6	97,5
	Πάρα πολύ	2	2,5	2,5	100,0
	Total	79	100,0	100,0	

Πίνακας 5: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 5

Σύμφωνα με τον ανωτέρω πίνακα, το μεγαλύτερο ποσοστό θεωρεί ότι «Το σύστημα διαχείρισης κινδύνου είναι τυποποιημένο» σε «μέτρια κλίμακα». Βέβαια 45,6% θεωρεί ότι η τυποποίηση του συστήματος διαχείρισης κινδύνου είναι «σε μεγάλη κλίμακα». Τα αποτελέσματα απεικονίζονται και διαγραμματικά.

5. Το σύστημα διαχείρισης κινδύνου είναι τυποποιημένο.

Γράφημα 5: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 5

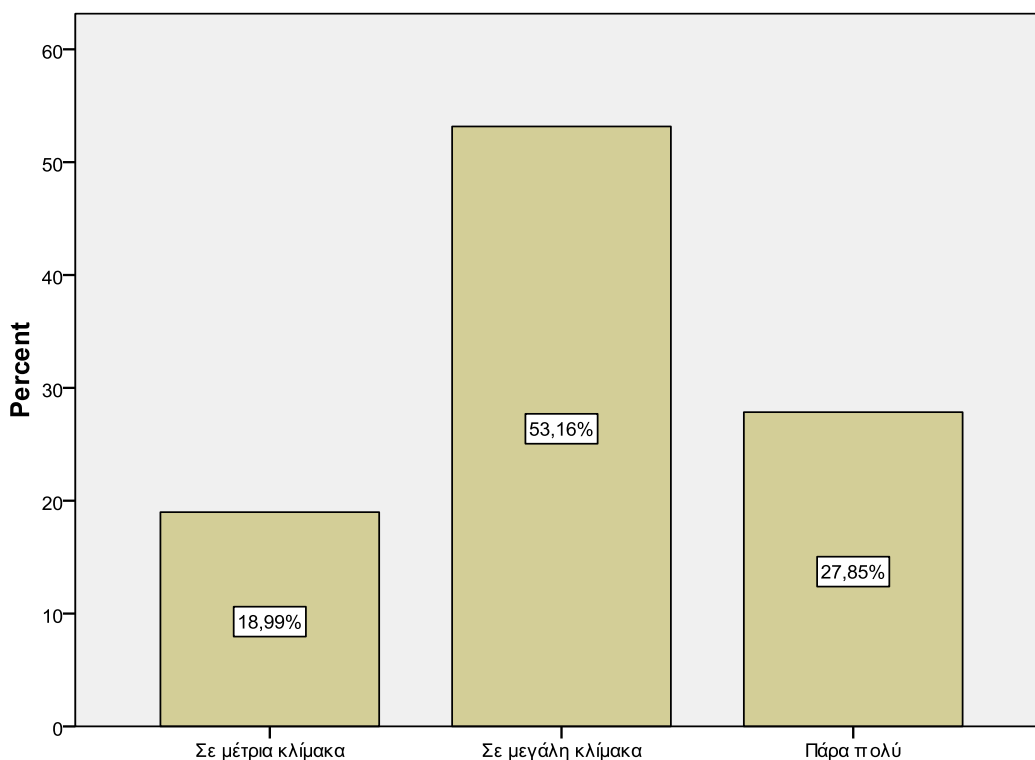
Ο βαθμός ενίσχυσης της ευαισθητοποίησης σε θέματα κινδύνου μέσω του συστήματος διαχείρισης κινδύνου εξετάζεται με την ερώτηση 6. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα.

6. Το σύστημα διαχείρισης κινδύνου ενισχύει την ευαισθητοποίηση σε θέματα κινδύνου μέσα στην επιχείρηση.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Σε μέτρια κλίμακα	15	19,0	19,0	19,0
Σε μεγάλη κλίμακα	42	53,2	53,2	72,2
Πάρα πολύ	22	27,8	27,8	100,0
Total	79	100,0	100,0	

Πίνακας 6: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 6

Όπως προκύπτει από τον Πίνακα, το 81% θεωρεί ότι «Το σύστημα διαχείρισης κινδύνου ενισχύει την ευαισθητοποίηση σε θέματα κινδύνου μέσα στην επιχείρηση» είτε «σε μεγάλη κλίμακα» είτε «πάρα πολύ». Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται και διαγραμματικά.

6. Το σύστημα διαχείρισης κινδύνου ενισχύει την ευαισθητοποίηση σε θέματα κινδύνου μέσα στην επιχείρηση.

Γράφημα 6: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 6

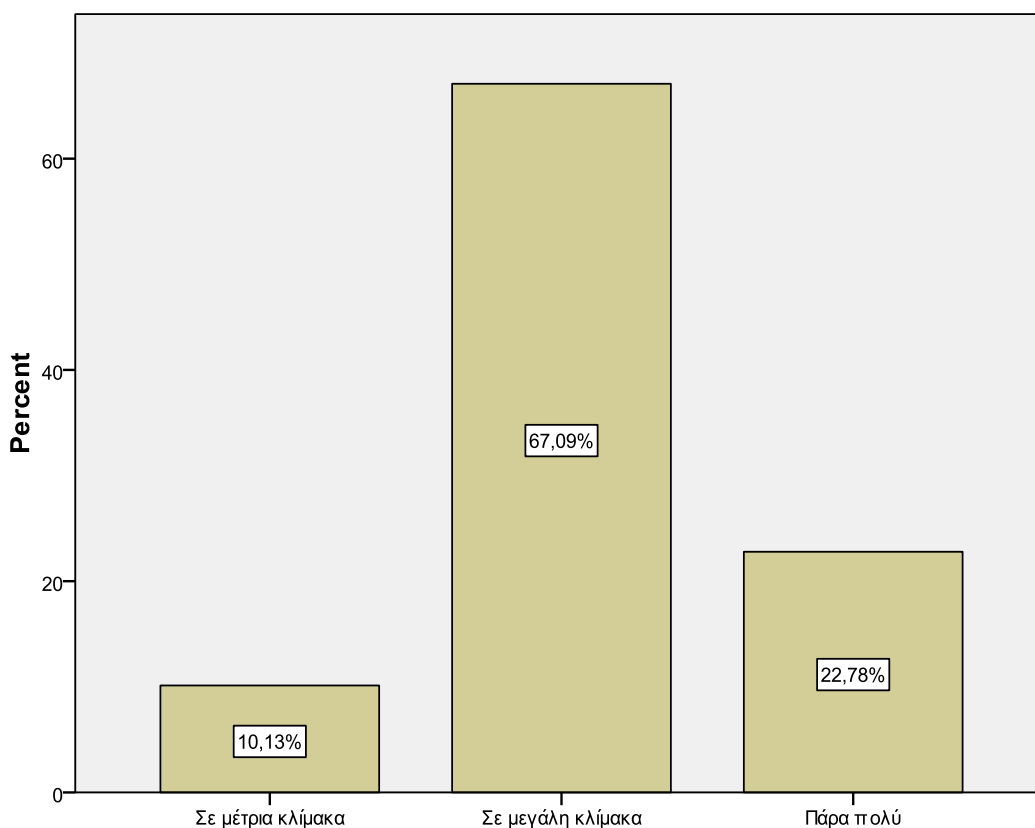
Τέλος, το δεύτερο μέρος ολοκληρώνεται με την ερώτηση 7, με την οποία αξιολογείται ο βαθμός ύπαρξης διαδικασιών και δομών διαχείρισης κινδύνων. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα.

7. Υφίστανται διαδικασίες και δομές διαχείρισης κινδύνων.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Σε μέτρια κλίμακα	8	10,1	10,1	10,1
Σε μεγάλη κλίμακα	53	67,1	67,1	77,2
Πάρα πολύ	18	22,8	22,8	100,0
Total	79	100,0	100,0	

Πίνακας 7: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 7

Όπως προκύπτει από τον Πίνακα, το 90% θεωρεί ότι «Υφίστανται διαδικασίες και δομές διαχείρισης κινδύνων» είτε «σε μεγάλη κλίμακα» είτε «πάρα πολύ». Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται και διαγραμματικά.

7. Υφίστανται διαδικασίες και δομές διαχείρισης κινδύνων.

Γράφημα 7: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 7

Συγκεντρωτικά οι μέσοι όροι για το τμήμα Β παρατίθενται στον ακόλουθο Πίνακα.

Ερωτήσεις	Μέσος όρος
4. Οι στρατηγικές της επιχείρησης λαμβάνουν υπόψη τους νέους επιχειρηματικούς κινδύνους.	3,61
5. Το σύστημα διαχείρισης κινδύνου είναι τυποποιημένο.	3,47
6. Το σύστημα διαχείρισης κινδύνου ενισχύει την ευαισθητοποίηση σε θέματα κινδύνου μέσα στην επιχείρηση.	4,09
7. Υφίστανται διαδικασίες και δομές διαχείρισης κινδύνων.	4,13

Πίνακας 8: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής Τμήμα Β (ερωτήσεις 4-7)

Από τον Πίνακα φαίνεται ότι «Υφίστανται διαδικασίες και δομές διαχείρισης κινδύνων» και «Το σύστημα διαχείρισης κινδύνου ενισχύει την ευαισθητοποίηση σε θέματα κινδύνου μέσα στην επιχείρηση». Αντίθετα σε μικρότερο βαθμό «Το σύστημα διαχείρισης κινδύνου είναι τυποποιημένο».

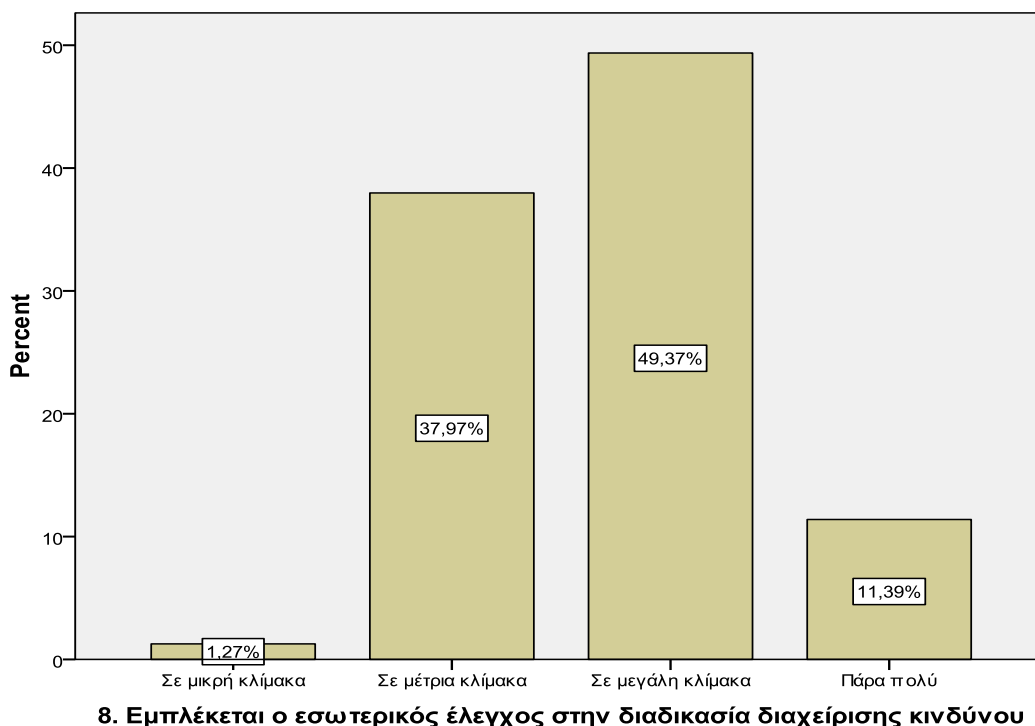
Στη συνέχεια ακολουθεί το μέρος Γ το οποίο τιτλοφορείται «Συμμετοχή εσωτερικού ελέγχου στην διαχείριση κινδύνου» (ερωτήσεις 8 έως 12). Με την ερώτηση 8 εξετάζεται ο βαθμός εμπλοκής του εσωτερικού ελέγχου στη διαδικασία διαχείρισης κινδύνου. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα.

8. Εμπλέκεται ο εσωτερικός έλεγχος στην διαδικασία διαχείρισης κινδύνου

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Σε μικρή κλίμακα	1	1,3	1,3	1,3
Σε μέτρια κλίμακα	30	38,0	38,0	39,2
Σε μεγάλη κλίμακα	39	49,4	49,4	88,6
Πάρα πολύ	9	11,4	11,4	100,0
Total	79	100,0	100,0	

Πίνακας 9: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 8

Από τον παραπάνω πίνακα προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των επιχειρήσεων, ήτοι το 49,4%, θεωρεί ότι «ο εσωτερικός έλεγχος εμπλέκεται στη διαδικασία διαχείρισης κινδύνου» σε «μεγάλη κλίμακα». Βέβαια, το 38% θεωρεί ότι η εμπλοκή του εσωτερικού ελέγχου πραγματοποιείται «σε μέτρια κλίμακα». Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται και διαγραμματικά.

Γράφημα 8: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 8

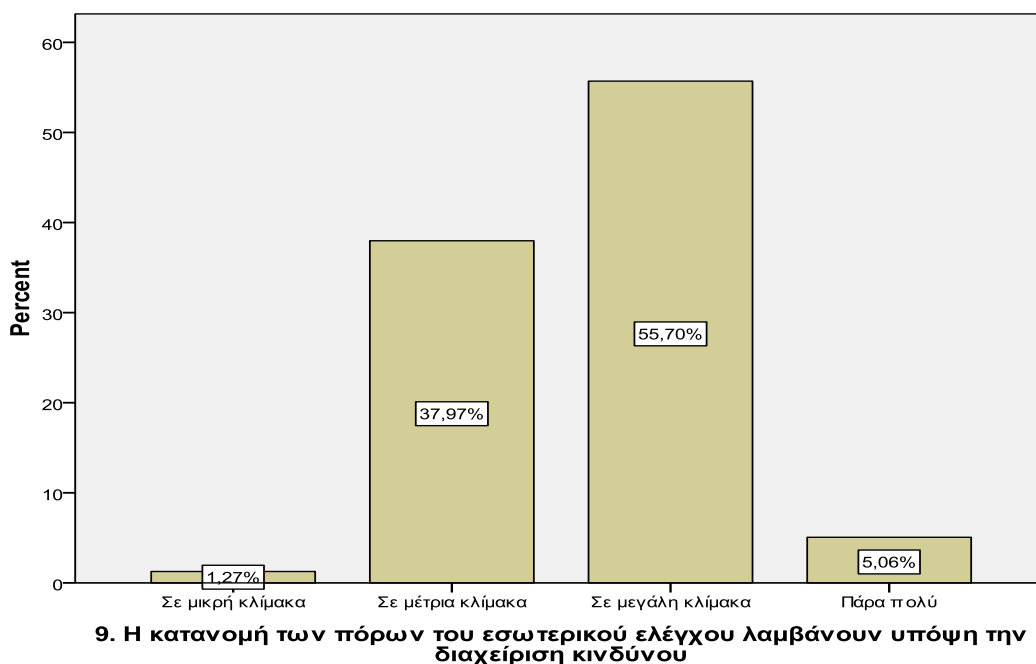
Στη συνέχεια με την ερώτηση 9 αξιολογείται αν η κατανομή των πόρων του εσωτερικού ελέγχου λαμβάνουν υπόψη την διαχείριση κινδύνου. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα.

9. Η κατανομή των πόρων του εσωτερικού ελέγχου λαμβάνουν υπόψη την διαχείριση κινδύνου

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Σε μικρή κλίμακα	1	1,3	1,3	1,3
Σε μέτρια κλίμακα	30	38,0	38,0	39,2
Σε μεγάλη κλίμακα	44	55,7	55,7	94,9
Πάρα πολύ	4	5,1	5,1	100,0
Total	79	100,0	100,0	

Πίνακας 10: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 9

Από τον παραπάνω πίνακα προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των επιχειρήσεων, ήτοι το 55,7% θεωρεί ότι «Η κατανομή των πόρων του εσωτερικού ελέγχου λαμβάνουν υπόψη την διαχείριση κινδύνου» σε «μεγάλη κλίμακα». Βέβαια το 38% θεωρεί ότι η κατανομή των πόρων του εσωτερικού ελέγχου λαμβάνει υπόψη «σε μέτρια κλίμακα» την διαχείριση κινδύνου. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Γράφημα 9: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 9

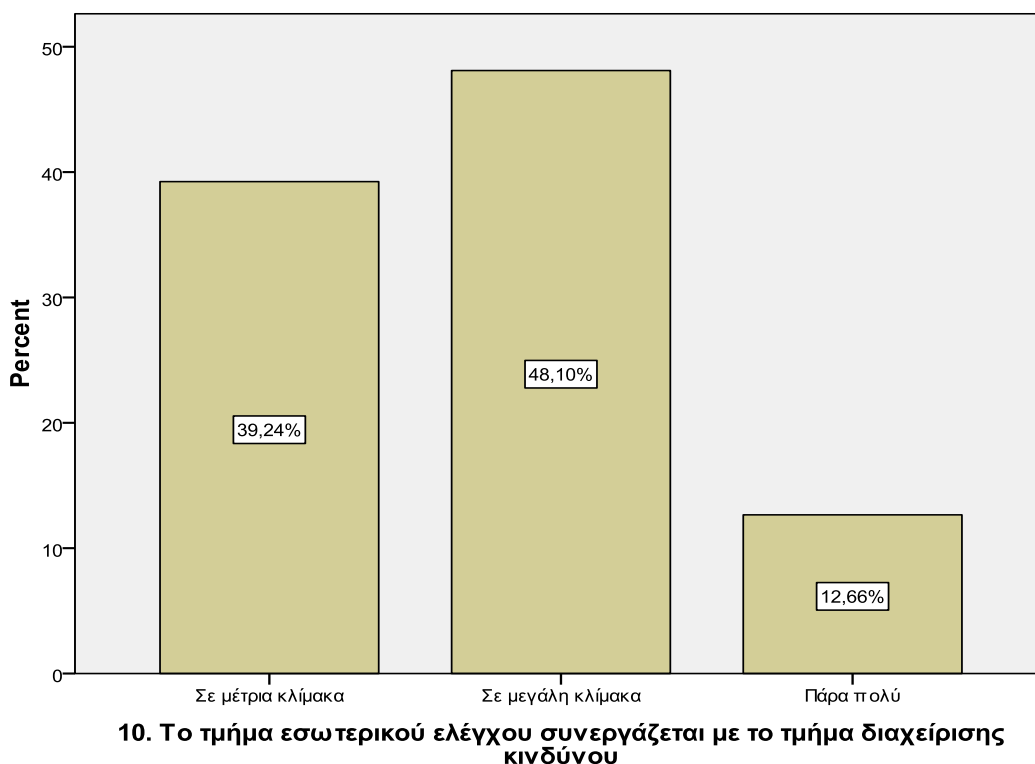
Στο ίδιο πλαίσιο με την ερώτηση 10 αναλύεται ο βαθμός συνεργασίας του τμήματος εσωτερικού ελέγχου με το τμήμα διαχείρισης κινδύνου. Τα αποτελέσματα δίνονται στον παρακάτω πίνακα.

10. Το τμήμα εσωτερικού ελέγχου συνεργάζεται με το τμήμα διαχείρισης κινδύνου

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Σε μέτρια κλίμακα	31	39,2	39,2	39,2
Σε μεγάλη κλίμακα	38	48,1	48,1	87,3
Πάρα πολύ	10	12,7	12,7	100,0
Total	79	100,0	100,0	

Πίνακας 11: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 10

Από τον πίνακα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των επιχειρήσεων, ήτοι το 48,1%, θεωρεί ότι «Το τμήμα εσωτερικού ελέγχου συνεργάζεται με το τμήμα διαχείρισης κινδύνου» σε «μεγάλη κλίμακα». Βέβαια σημαντικό ποσοστό (39,2%) θεωρεί ότι η συνεργασία πραγματοποιείται «σε μέτρια κλίμακα». Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Γράφημα 10: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 10

Ακολουθώντας το ίδιο σκεπτικό με την ερώτηση 11 αξιολογείται ο βαθμός που ο εσωτερικός έλεγχος ΔΕΝ επεμβαίνει στο έργο του τμήματος διαχείρισης κινδύνου. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

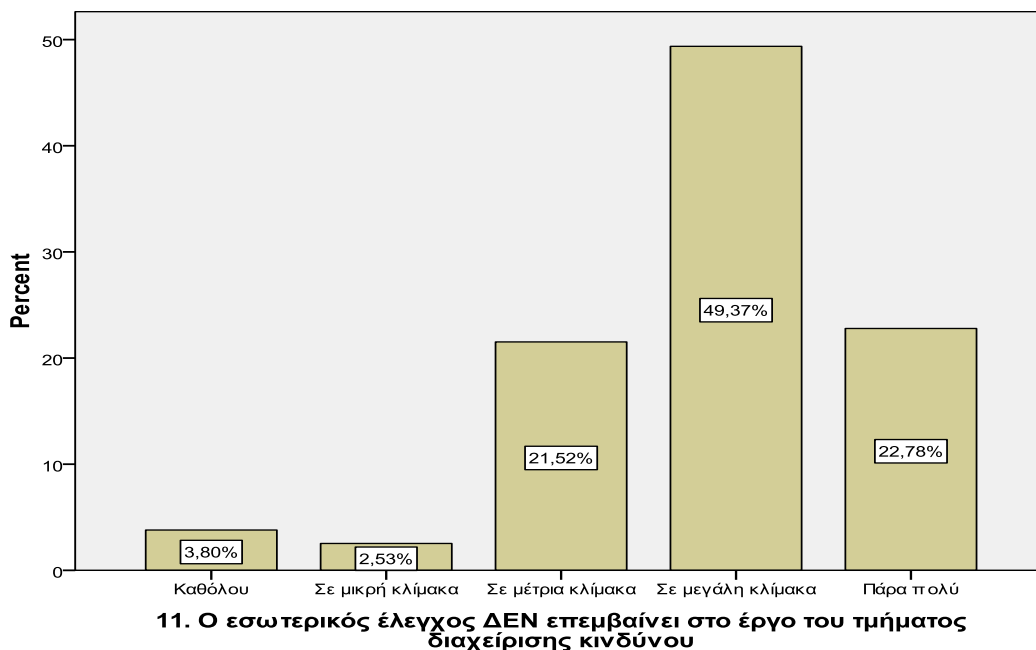
11. Ο εσωτερικός έλεγχος ΔΕΝ επεμβαίνει στο έργο του τμήματος διαχείρισης κινδύνου

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	3	3,8	3,8	3,8
	Σε μικρή κλίμακα	2	2,5	2,5	6,3
	Σε μέτρια κλίμακα	17	21,5	21,5	27,8
	Σε μεγάλη κλίμακα	39	49,4	49,4	77,2
	Πάρα πολύ	18	22,8	22,8	100,0
	Total	79	100,0	100,0	

Πίνακας 12: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 11

Όπως προκύπτει από τον Πίνακα, η πλειοψηφία των ερωτηθέντων, ήτοι το 73% θεωρεί ότι «Ο εσωτερικός έλεγχος ΔΕΝ επεμβαίνει στο έργο του τμήματος διαχείρισης κινδύνου» είτε «σε μεγάλη κλίμακα» είτε «πάρα πολύ». Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

:

Γράφημα 11: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 11

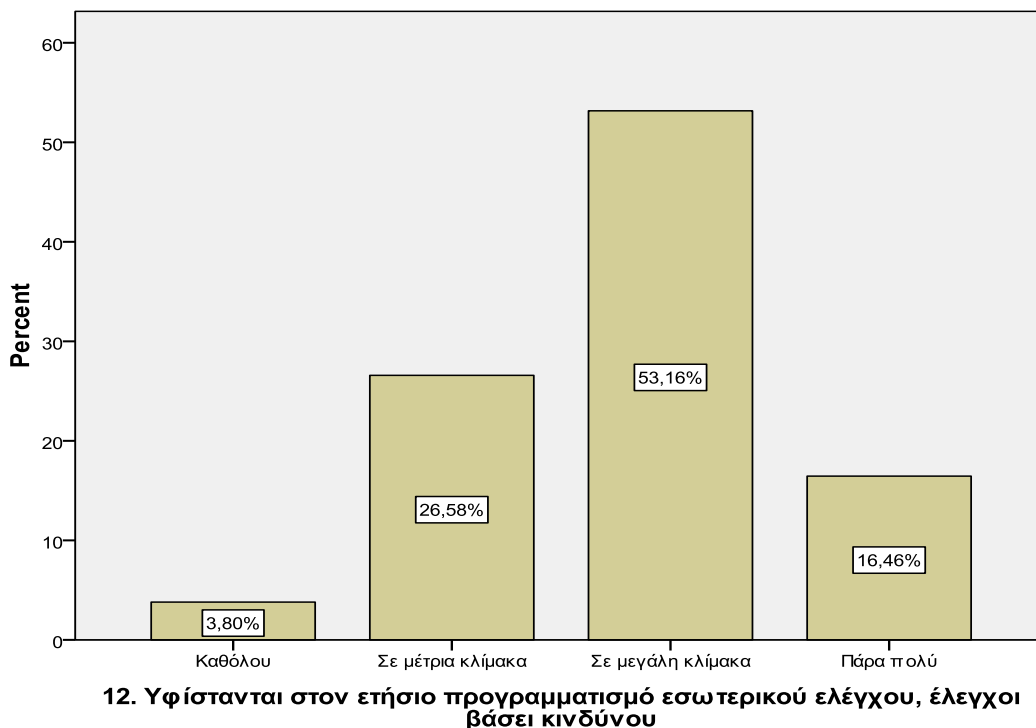
Τέλος με την ερώτηση 12, με την οποία ολοκληρώνεται το τμήμα Γ του ερωτηματολογίου, εξετάζεται ο βαθμός ύπαρξης ελέγχων βάσει κινδύνου στον ετήσιο προγραμματισμό εσωτερικού ελέγχου. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

12. Υφίστανται στον ετήσιο προγραμματισμό εσωτερικού ελέγχου, έλεγχοι βάσει κινδύνου

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	3	3,8	3,8	3,8
Σε μέτρια κλίμακα	21	26,6	26,6	30,4
Σε μεγάλη κλίμακα	42	53,2	53,2	83,5
Πάρα πολύ	13	16,5	16,5	100,0
Total	79	100,0	100,0	

Πίνακας 13: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 12

Από τον παραπάνω πίνακα προκύπτει ότι η πλειοψηφία των ερωτηθέντων, ήτοι το 53%, θεωρεί ότι «Υφίστανται στον ετήσιο προγραμματισμό εσωτερικού ελέγχου, έλεγχοι βάσει κινδύνου» σε «μεγάλη κλίμακα». Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Γράφημα 12: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 12

Συγκεντρωτικά οι μέσοι όροι για το τμήμα Γ παρατίθενται στον ακόλουθο Πίνακα.

Ερωτήσεις	Μέσος όρος
8. Εμπλέκεται ο εσωτερικός έλεγχος στην διαδικασία διαχείρισης κινδύνου	3,71
9. Η κατανομή των πόρων του εσωτερικού ελέγχου λαμβάνουν υπόψη την διαχείριση κινδύνου	3,64
10. Το τμήμα εσωτερικού ελέγχου συνεργάζεται με το τμήμα διαχείρισης κινδύνου	3,73
11. Ο εσωτερικός έλεγχος ΔΕΝ επεμβαίνει στο έργο του τμήματος διαχείρισης κινδύνου	3,85
12. Υφίστανται στον ετήσιο προγραμματισμό εσωτερικού ελέγχου, έλεγχοι βάσει κινδύνου	3,78

Πίνακας 14: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής Τμήμα Γ (ερωτήσεις 8-12)

Από τον Πίνακα φαίνεται ότι «ο εσωτερικός έλεγχος δεν επεμβαίνει στο έργο του τμήματος διαχείρισης κινδύνου» και «υφίστανται στον ετήσιο προγραμματισμό εσωτερικού ελέγχου, έλεγχοι βάσει κινδύνου». Αντίθετα, η κατανομή των πόρων του εσωτερικού ελέγχου λαμβάνει σε μικρότερο βαθμό υπόψη τη διαχείριση κινδύνου.

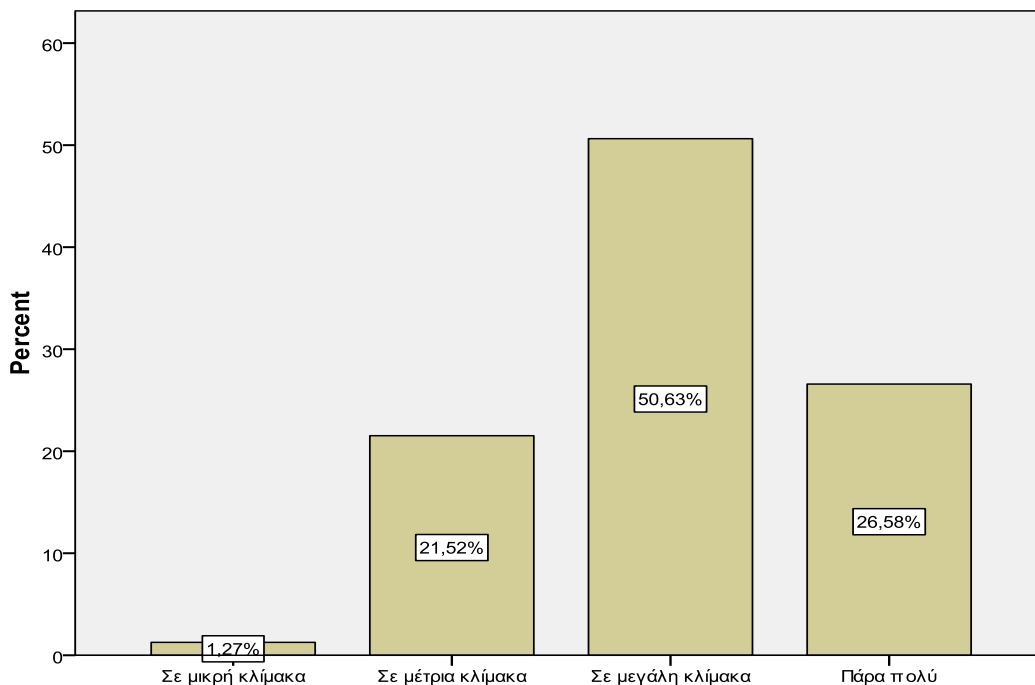
Στη συνέχεια με τις ερωτήσεις 13 έως 17 μετρώνται οι κύριοι ρόλοι του εσωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνων. Ειδικότερα με την ερώτηση 13 διερευνάται ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου στη διαβεβαίωση σχετικά με τις διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

13. Τη διαβεβαίωση σχετικά με τις διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Σε μικρή κλίμακα	1	1,3	1,3	1,3
Σε μέτρια κλίμακα	17	21,5	21,5	22,8
Σε μεγάλη κλίμακα	40	50,6	50,6	73,4
Πάρα πολύ	21	26,6	26,6	100,0
Total	79	100,0	100,0	

Πίνακας 15: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 13

Όπως προκύπτει από τον Πίνακα, το 77% των ερωτηθέντων υποστηρίζει ότι ο εσωτερικός έλεγχος συσχετίζεται με «τη διαβεβαίωση σχετικά με τις διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου» σε «μεγάλη κλίμακα» (51%) είτε «πάρα πολύ» (26%). Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

13. Τη διαβεβαίωση σχετικά με τις διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου

Γράφημα 13: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 13

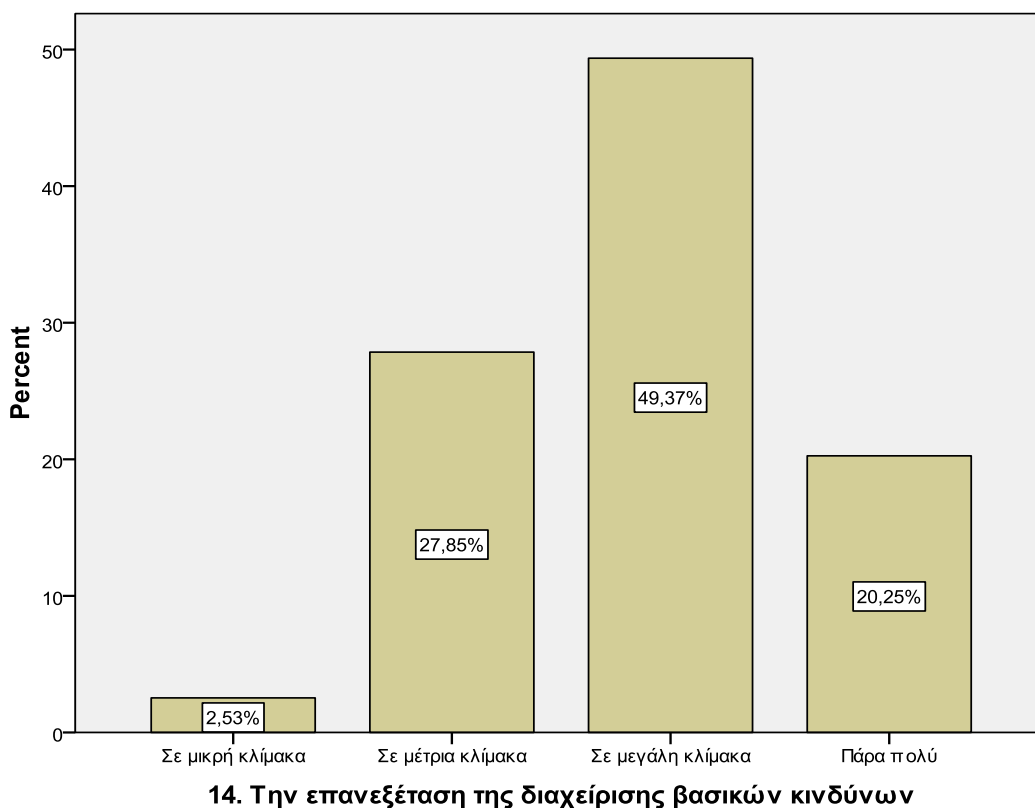
Η ερώτηση 14 διερευνά το ρόλο του εσωτερικού ελέγχου στην επανεξέταση της διαχείρισης των βασικών κινδύνων. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

14. Την επανεξέταση της διαχείρισης βασικών κινδύνων

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Σε μικρή κλίμακα	2	2,5	2,5	2,5
	Σε μέτρια κλίμακα	22	27,8	27,8	30,4
	Σε μεγάλη κλίμακα	39	49,4	49,4	79,7
	Πάρα πολύ	16	20,3	20,3	100,0
	Total	79	100,0	100,0	

Πίνακας 16: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 14

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα, το 70% των ερωτηθέντων υποστηρίζει ότι ο εσωτερικός έλεγχος συσχετίζεται με «την επανεξέταση της διαχείρισης των βασικών κινδύνων» σε «μεγάλη κλίμακα» (50%) είτε «πάρα πολύ» (20%). Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Γράφημα 14: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 14

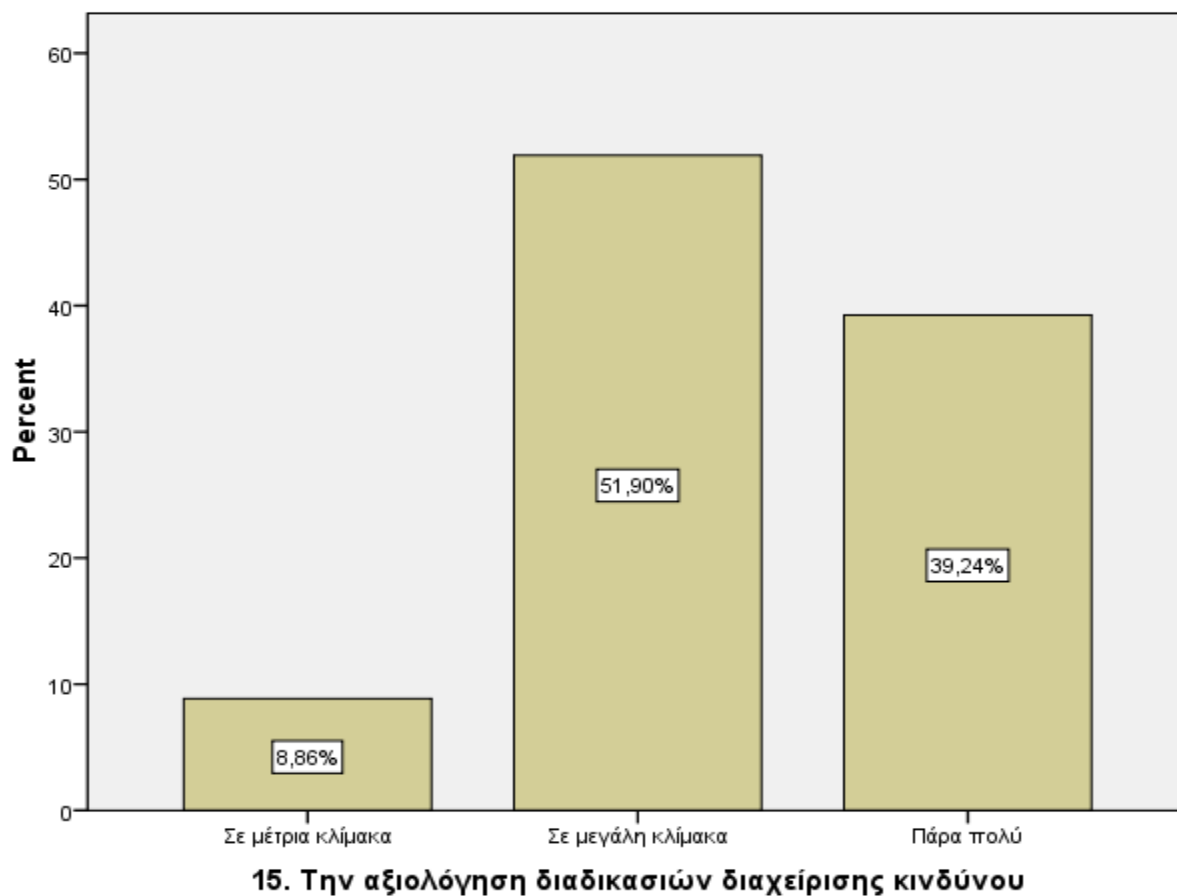
Στην ερώτηση 15 διερευνάται ο βαθμός συσχέτισης του εσωτερικού ελέγχου με την αξιολόγηση διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

15. Την αξιολόγηση διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Σε μέτρια κλίμακα	7	8,9	8,9	8,9
	Σε μεγάλη κλίμακα	41	51,9	51,9	60,8
	Πάρα πολύ	31	39,2	39,2	100,0
	Total	79	100,0	100,0	

Πίνακας 17: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 15

Από τον ανωτέρω πίνακα, προκύπτει ότι το 91% των ερωτηθέντων θεωρεί ότι ο εσωτερικός έλεγχος συσχετίζεται είτε «σε μεγάλη κλίμακα» (52%) είτε «πάρα πολύ» (39%) με την αξιολόγηση διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Γράφημα 15: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 15

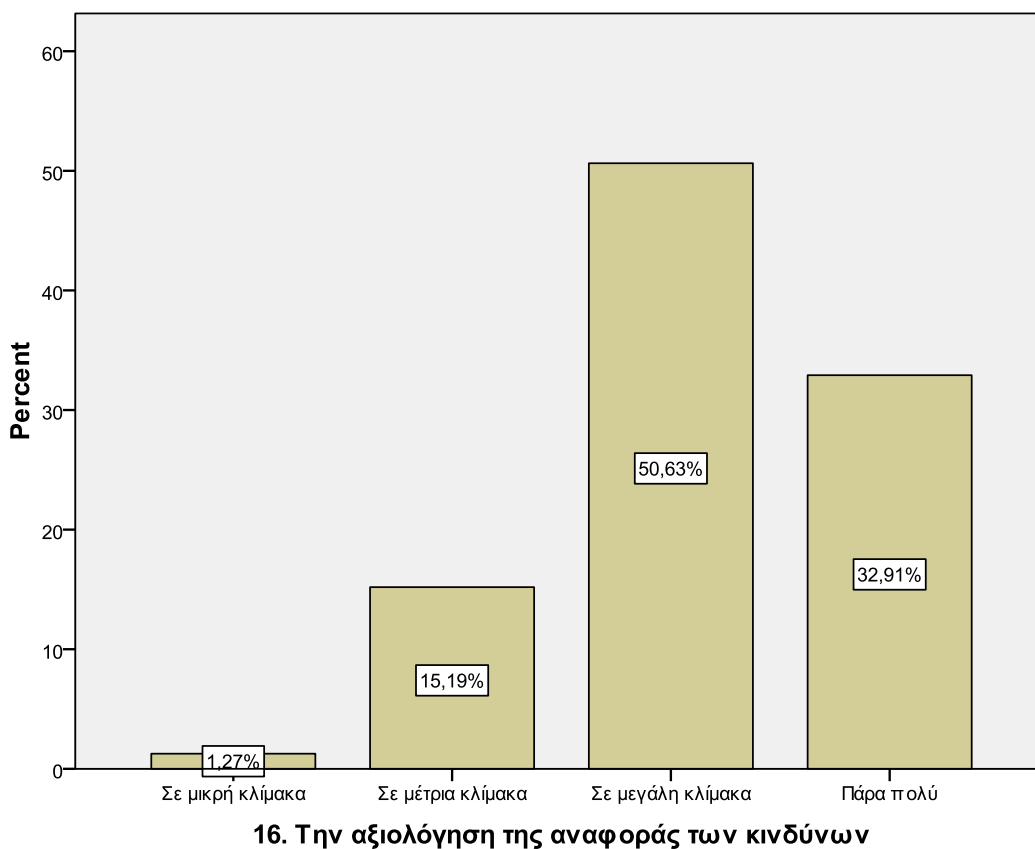
Η ερώτηση 16 εξετάζει το ρόλο του εσωτερικού ελέγχου στην αξιολόγηση της αναφοράς των κινδύνων. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

16. Την αξιολόγηση της αναφοράς των κινδύνων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Σε μικρή κλίμακα	1	1,3	1,3	1,3
Σε μέτρια κλίμακα	12	15,2	15,2	16,5
Σε μεγάλη κλίμακα	40	50,6	50,6	67,1
Πάρα πολύ	26	32,9	32,9	100,0
Total	79	100,0	100,0	

Πίνακας 18: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 16

Σύμφωνα με τον παραπάνω Πίνακα, το 83% θεωρεί ότι ο εσωτερικός έλεγχος συσχετίζεται είτε «σε μεγάλη κλίμακα» (50%) είτε «πάρα πολύ» (33%) με την αξιολόγηση της αναφοράς των κινδύνων. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Γράφημα 16: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 16

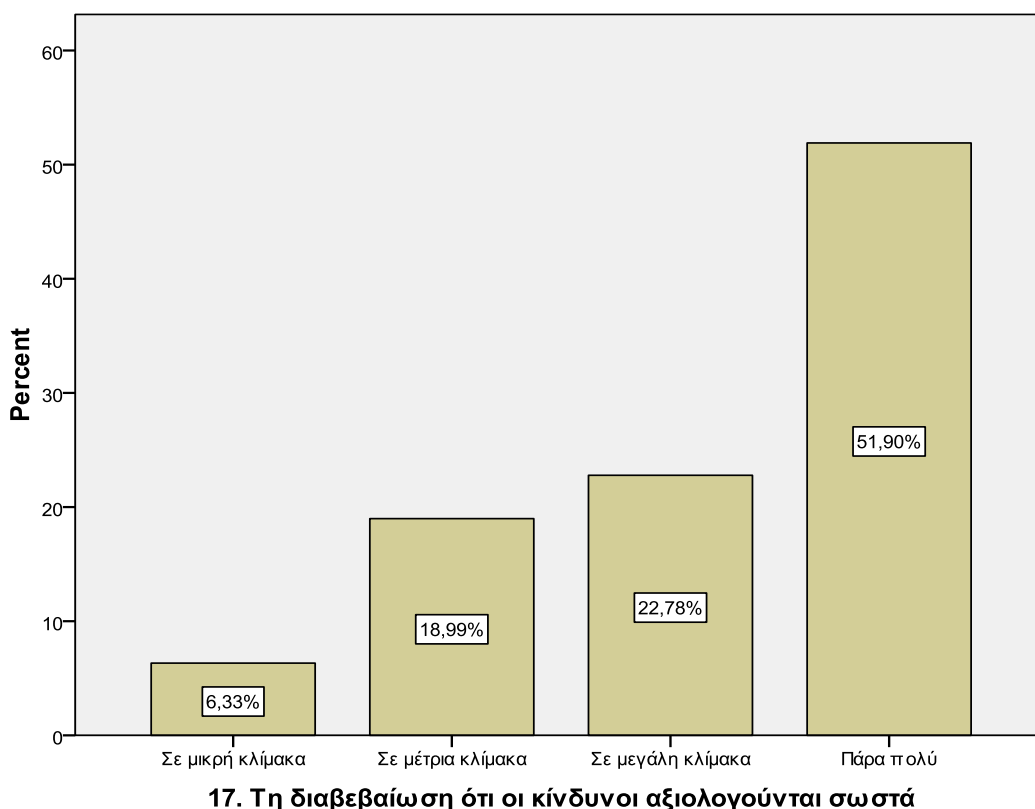
Το τέταρτο μέρος του ερωτηματολογίου ολοκληρώνεται με την ερώτηση 17 μέσω της οποίας διαβεβαιώνεται ότι οι κίνδυνοι αξιολογούνται σωστά. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα.

17. Τη διαβεβαίωση ότι οι κίνδυνοι αξιολογούνται σωστά

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Σε μικρή κλίμακα	5	6,3	6,3	6,3
	Σε μέτρια κλίμακα	15	19,0	19,0	25,3
	Σε μεγάλη κλίμακα	18	22,8	22,8	48,1
	Πάρα πολύ	41	51,9	51,9	100,0
	Total	79	100,0	100,0	

Πίνακας 19: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 17

Από τον παραπάνω πίνακα προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (52%) θεωρεί ότι «ο εσωτερικός έλεγχος παρέχει τη διαβεβαίωση ότι οι κίνδυνοι αξιολογούνται σωστά» «πάρα πολύ». Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Γράφημα 17: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 17

Συγκεντρωτικά οι μέσοι όροι για το τμήμα Δ παρατίθενται στον ακόλουθο Πίνακα.

Ερωτήσεις	Μέσος όρος
13. Ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου σχετίζεται με τη διαβεβαίωση σχετικά με τις διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου.	4,03
14. Ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου σχετίζεται με την επανεξέταση της διαχείρισης βασικών κινδύνων.	3,87
15. Ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου σχετίζεται με την αξιολόγηση διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου.	4,30
16. Ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου σχετίζεται με την αξιολόγηση της αναφοράς των κινδύνων.	4,15
17. Ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου σχετίζεται με τη διαβεβαίωση ότι οι κίνδυνοι αξιολογούνται σωστά.	4,20

Πίνακας 20: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής Τμήμα Δ (ερωτήσεις 13-17)

Από τον Πίνακα φαίνεται ότι ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου σχετίζεται «με την αξιολόγηση διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου» και «με τη διαβεβαίωση ότι οι κίνδυνοι αξιολογούνται σωστά». Αντίθετα, σε μικρότερο βαθμό ο εσωτερικός έλεγχος συσχετίζεται με «την επανεξέταση της διαχείρισης των βασικών κινδύνων».

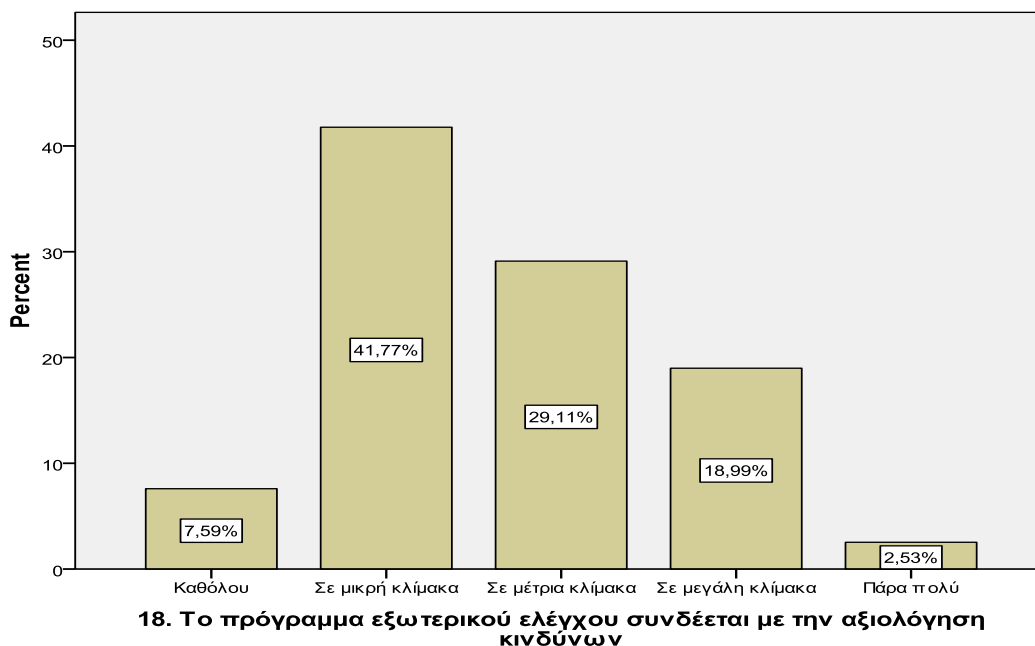
Με το πέμπτο μέρος του ερωτηματολογίου αναλύεται ο ρόλος του εξωτερικού ελέγχου στην αποτελεσματική διαχείριση κινδύνου (ερωτήσεις 18-22). Ειδικότερα με την ερώτηση 18 εξετάζεται ο βαθμός που το πρόγραμμα εξωτερικού ελέγχου συνδέεται με την αξιολόγηση κινδύνων. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα.

18. Το πρόγραμμα εξωτερικού ελέγχου συνδέεται με την αξιολόγηση κινδύνων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	6	7,6	7,6	7,6
Σε μικρή κλίμακα	33	41,8	41,8	49,4
Σε μέτρια κλίμακα	23	29,1	29,1	78,5
Σε μεγάλη κλίμακα	15	19,0	19,0	97,5
Πάρα πολύ	2	2,5	2,5	100,0
Total	79	100,0	100,0	

Πίνακας 21: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 18

Από τον παραπάνω Πίνακα προκύπτει ότι το 42% των ερωτώμενων θεωρεί ότι «το πρόγραμμα εξωτερικού ελέγχου συνδέεται με την αξιολόγηση κινδύνων» σε «μικρή κλίμακα». Μάλιστα μόλις το 19% θεωρεί ότι το πρόγραμμα εξωτερικού ελέγχου συνδέεται «σε μεγάλη κλίμακα». Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Γράφημα 18: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 18

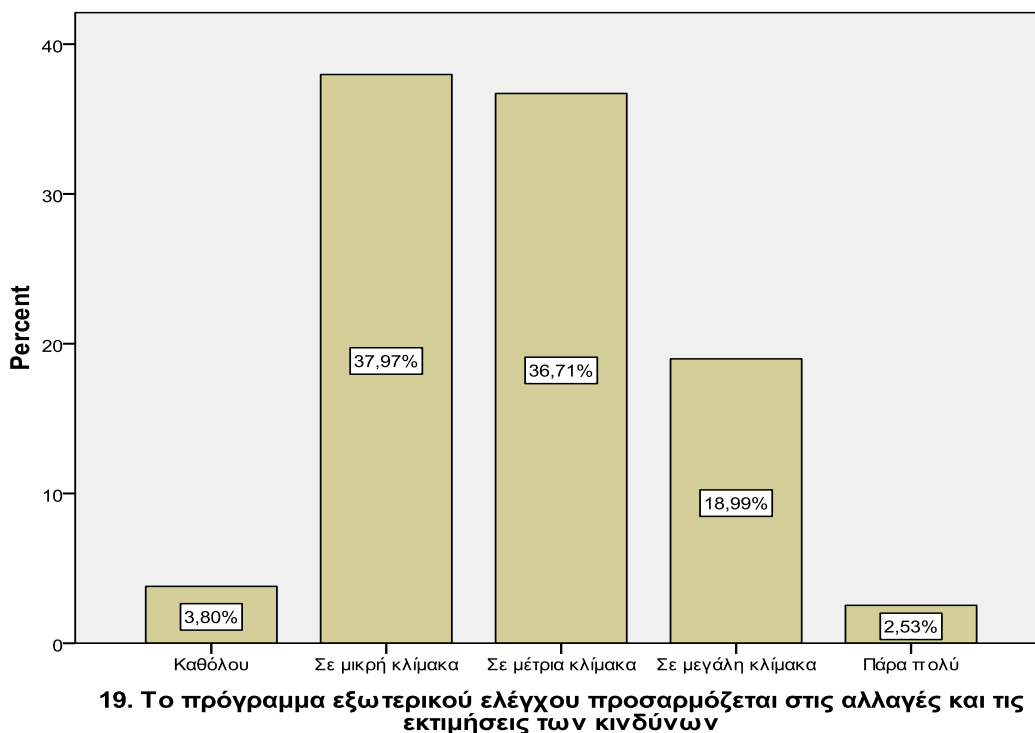
Η ερώτηση 19 διερευνά το βαθμό που το πρόγραμμα εξωτερικού ελέγχου προσαρμόζεται στις αλλαγές και τις εκτιμήσεις των κινδύνων. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα.

19. Το πρόγραμμα εξωτερικού ελέγχου προσαρμόζεται στις αλλαγές και τις εκτιμήσεις των κινδύνων

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	3	3,8	3,8	3,8
	Σε μικρή κλίμακα	30	38,0	38,0	41,8
	Σε μέτρια κλίμακα	29	36,7	36,7	78,5
	Σε μεγάλη κλίμακα	15	19,0	19,0	97,5
	Πάρα πολύ	2	2,5	2,5	100,0
	Total	79	100,0	100,0	

Πίνακας 22: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 19

Ο ανωτέρω πίνακας αποδεικνύει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (38%) των ερωτώμενων θεωρεί ότι «η προσαρμογή του προγράμματος εξωτερικού ελέγχου στις αλλαγές και τις εκτιμήσεις των κινδύνων» πραγματοποιείται «σε μικρή κλίμακα». Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Γράφημα 19: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 19

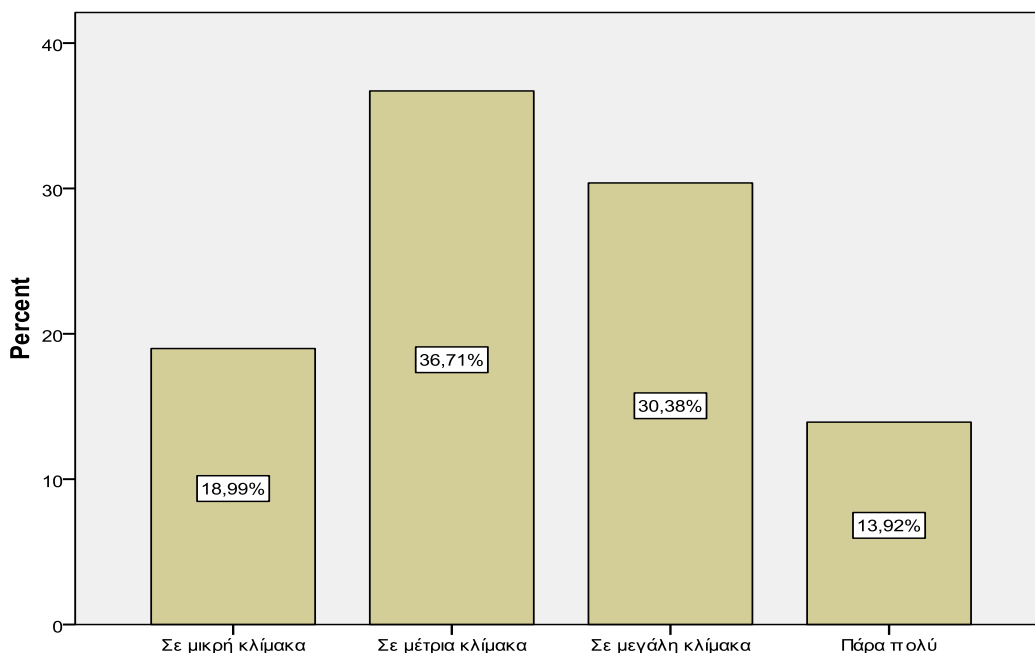
Η ερώτηση 20 εξετάζει το βαθμό που το πρόγραμμα εξωτερικού ελέγχου έχει σχεδιαστεί ώστε να ελέγχει τη δραστηριότητα διαχείρισης κινδύνου. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα.

20. Σε ποιο βαθμό το πρόγραμμα εξωτερικού ελέγχου έχει σχεδιαστεί ώστε να ελέγχει τη δραστηριότητα διαχείρισης κινδύνου

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Σε μικρή κλίμακα	15	19,0	19,0	19,0
Σε μέτρια κλίμακα	29	36,7	36,7	55,7
Σε μεγάλη κλίμακα	24	30,4	30,4	86,1
Πάρα πολύ	11	13,9	13,9	100,0
Total	79	100,0	100,0	

Πίνακας 23: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 20

Σε αυτή την ερώτηση το μεγαλύτερο ποσοστό (36,7%) των ερωτώμενων θεωρεί ότι «το πρόγραμμα εξωτερικού ελέγχου έχει σχεδιαστεί ώστε να ελέγχει τη δραστηριότητα διαχείρισης κινδύνου» σε «μέτρια κλίμακα». Βέβαια το 31% περίπου θεωρεί ότι το πρόγραμμα εξωτερικού ελέγχου έχει σχεδιαστεί ώστε να ελέγχει τη δραστηριότητα διαχείρισης κινδύνου» σε «μεγάλη κλίμακα». Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

20. Σε ποιο βαθμό το πρόγραμμα εξωτερικού ελέγχου έχει σχεδιαστεί ώστε να ελέγχει τη δραστηριότητα διαχείρισης κινδύνου

Γράφημα 20: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 20

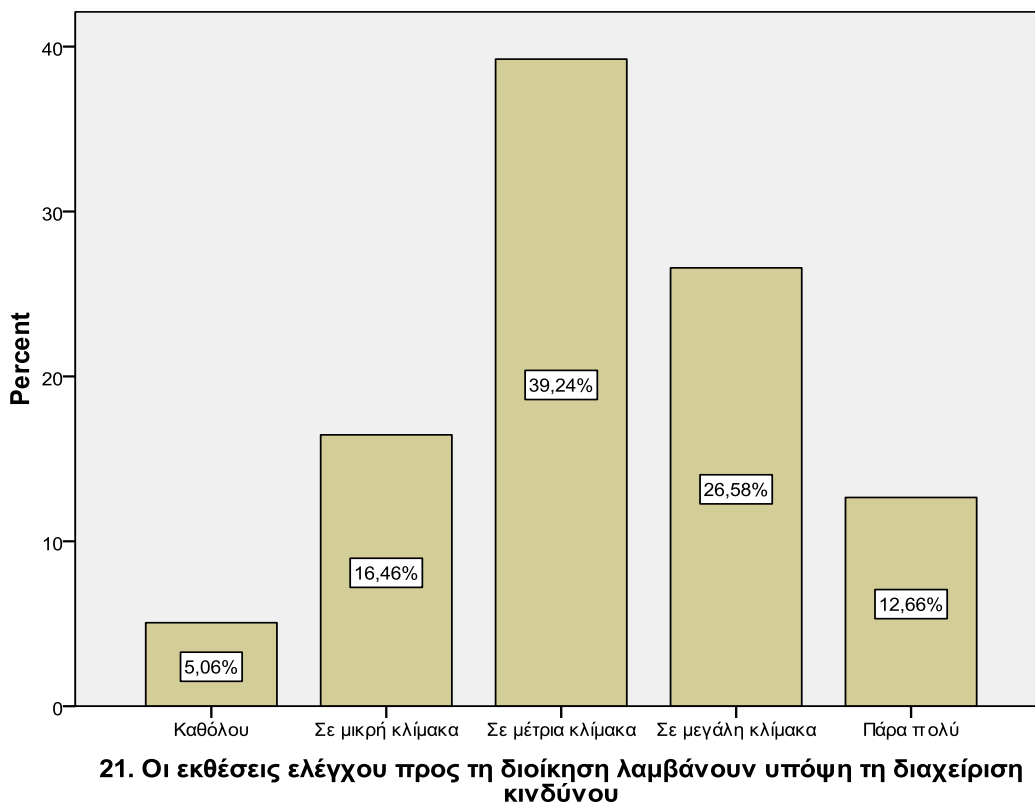
Στη συνέχεια με την ερώτηση 21 αναλύεται ο βαθμός που οι εκθέσεις ελέγχου των ορκωτών ελεγκτών λογιστών προς τη διοίκηση λαμβάνουν υπόψη τη διαχείριση κινδύνου. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

21. Οι εκθέσεις ελέγχου προς τη διοίκηση λαμβάνουν υπόψη τη διαχείριση κινδύνου

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	4	5,1	5,1	5,1
Σε μικρή κλίμακα	13	16,5	16,5	21,5
Σε μέτρια κλίμακα	31	39,2	39,2	60,8
Σε μεγάλη κλίμακα	21	26,6	26,6	87,3
Πάρα πολύ	10	12,7	12,7	100,0
Total	79	100,0	100,0	

Πίνακας 24: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 21

Από τον παραπάνω πίνακα προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (39%) των ερωτώμενων θεωρεί ότι «Οι εκθέσεις ελέγχου προς τη διοίκηση λαμβάνουν υπόψη τη διαχείριση κινδύνου» σε «μέτρια κλίμακα». Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Γράφημα 21: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 21

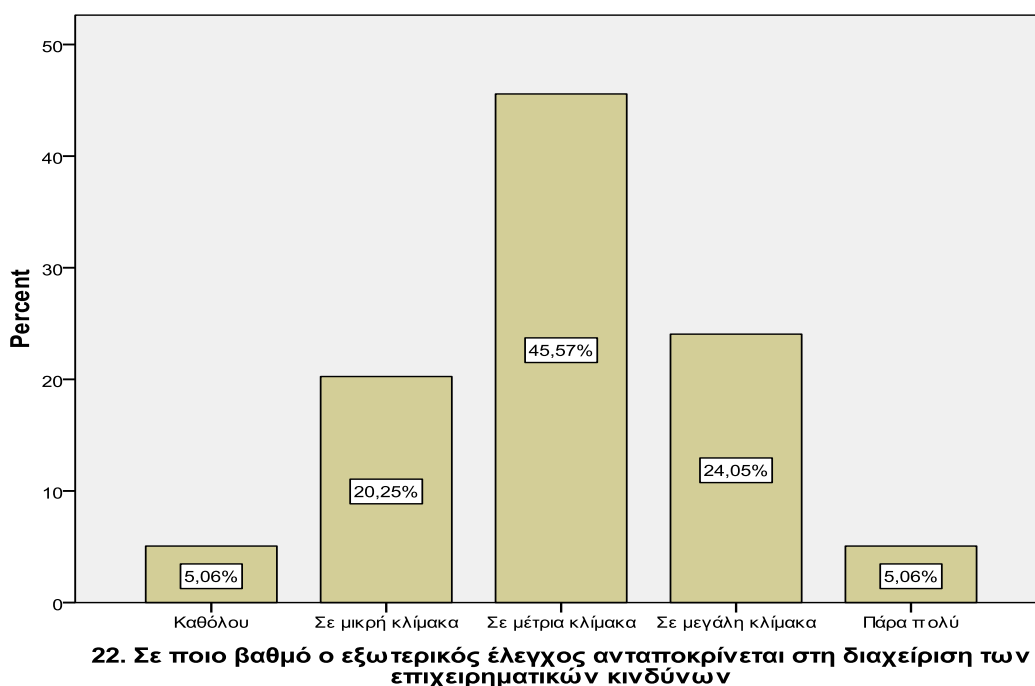
Τέλος με την ερώτηση 22 με την οποία ολοκληρώνεται η ανάλυση του εν λόγω μέρους του ερωτηματολογίου, εξετάζεται ο βαθμός ανταπόκρισης του εξωτερικού ελέγχου στην αποτελεσματική διαχείριση των επιχειρηματικών κινδύνων. Τα αποτελέσματα απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα.

22. Σε ποιο βαθμό ο εξωτερικός έλεγχος ανταποκρίνεται στη διαχείριση των επιχειρηματικών κινδύνων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	4	5,1	5,1	5,1
Σε μικρή κλίμακα	16	20,3	20,3	25,3
Σε μέτρια κλίμακα	36	45,6	45,6	70,9
Σε μεγάλη κλίμακα	19	24,1	24,1	94,9
Πάρα πολύ	4	5,1	5,1	100,0
Total	79	100,0	100,0	

Πίνακας 25: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 22

Από τον Πίνακα φαίνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (45,6%) των ερωτώμενων θεωρεί ότι «ο εξωτερικός έλεγχος ανταποκρίνεται στη διαχείριση των επιχειρηματικών κινδύνων» σε «μέτρια κλίμακα». Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Γράφημα 22: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 22

Συγκεντρωτικά οι μέσοι όροι για το τμήμα Ε παρατίθενται στον ακόλουθο Πίνακα.

Ερωτήσεις	Μέσος όρος
18. Το πρόγραμμα εξωτερικού ελέγχου συνδέεται με την αξιολόγηση κινδύνων.	2,67
19. Το πρόγραμμα εξωτερικού ελέγχου προσαρμόζεται στις αλλαγές και τις εκτιμήσεις των κινδύνων.	2,78
20. Σε ποιο βαθμό το πρόγραμμα εξωτερικού ελέγχου έχει σχεδιαστεί ώστε να ελέγχει τη δραστηριότητα διαχείρισης κινδύνου.	3,39
21. Οι εκθέσεις ελέγχου προς τη διοίκηση λαμβάνουν υπόψη τη διαχείριση κινδύνου.	3,25
22. Σε ποιο βαθμό ο εξωτερικός έλεγχος ανταποκρίνεται στη διαχείριση των επιχειρηματικών κινδύνων.	3,04

Πίνακας 26: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής Τμήμα Ε (ερωτήσεις 18-22)

Από τον Πίνακα φαίνεται ότι «το πρόγραμμα εξωτερικού ελέγχου έχει σχεδιαστεί ώστε να ελέγχει τη δραστηριότητα διαχείρισης κινδύνου». Αντίθετα, σε μικρότερο βαθμό «Το πρόγραμμα εξωτερικού ελέγχου συνδέεται με την αξιολόγηση κινδύνων» και «προσαρμόζεται στις αλλαγές και τις εκτιμήσεις των κινδύνων».

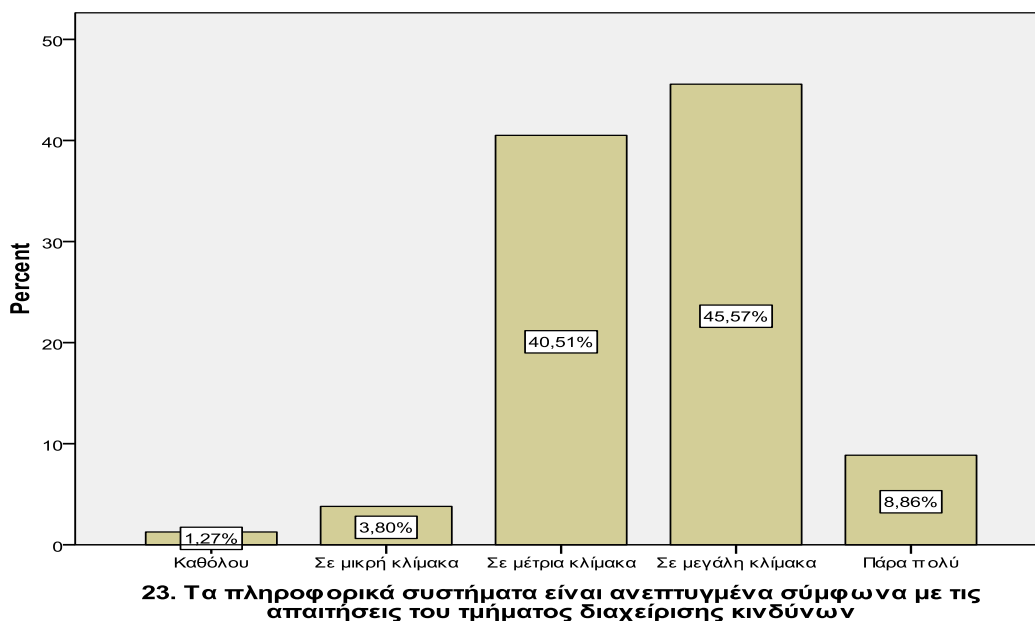
Η συμβολή των πληροφοριακών συστημάτων στην αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων αξιολογείται με το έκτο μέρος του ερωτηματολογίου (ερωτήσεις 23 και 24). Ειδικότερα, με την ερώτηση 23 εξετάζεται ο βαθμός ανάπτυξης των πληροφοριακών συστημάτων σύμφωνα με τις απαιτήσεις του τμήματος διαχείρισης κινδύνων. Τα αποτελέσματα απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα.

23. Τα πληροφορικά συστήματα είναι ανεπτυγμένα σύμφωνα με τις απαιτήσεις του τμήματος διαχείρισης κινδύνων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	1	1,3	1,3	1,3
Σε μικρή κλίμακα	3	3,8	3,8	5,1
Σε μέτρια κλίμακα	32	40,5	40,5	45,6
Σε μεγάλη κλίμακα	36	45,6	45,6	91,1
Πάρα πολύ	7	8,9	8,9	100,0
Total	79	100,0	100,0	

Πίνακας 27: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 23

Σύμφωνα με τον παραπάνω Πίνακα, η πλειοψηφία των επιχειρήσεων, ήτοι το 46% θεωρεί ότι «Τα πληροφορικά συστήματα είναι ανεπτυγμένα σύμφωνα με τις απαιτήσεις του τμήματος διαχείρισης κινδύνων» σε «μεγάλη κλίμακα». Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Γράφημα 23: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 23

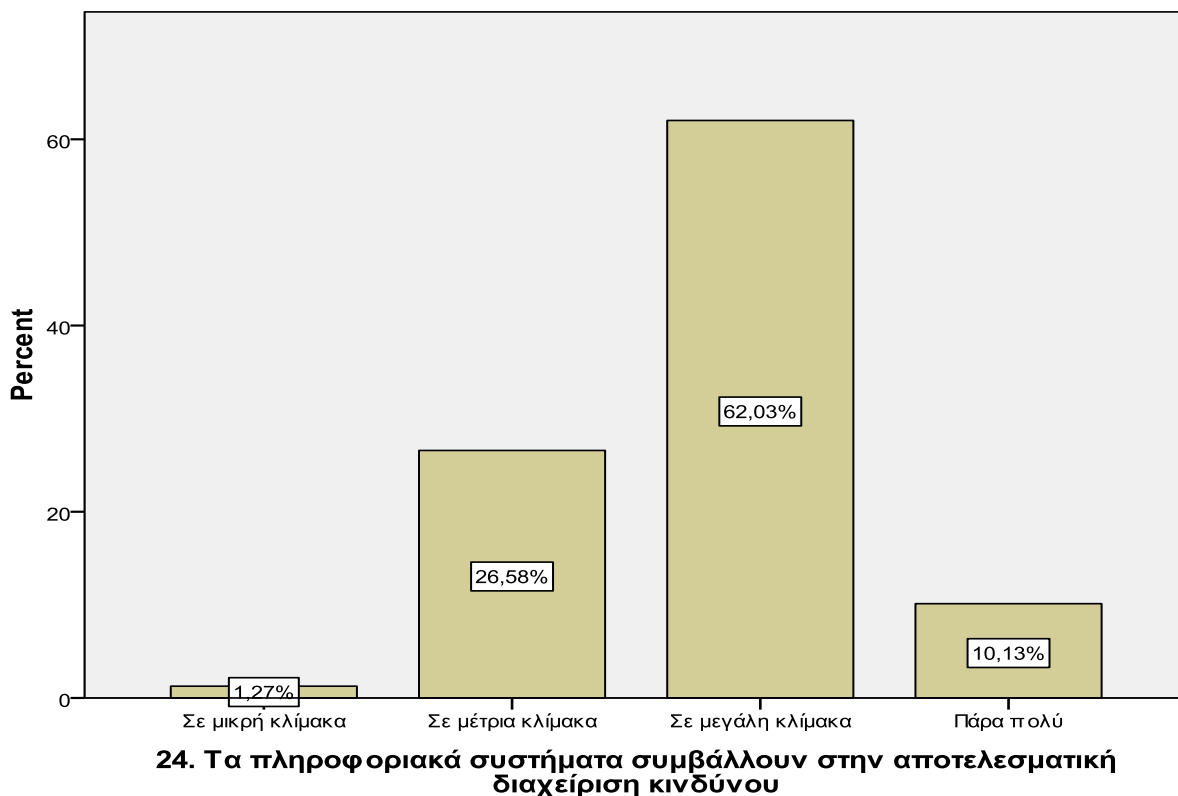
Στο ίδιο σκεπτικό με την ερώτηση 24 αξιολογείται ο βαθμός συμβολής των πληροφοριακών συστημάτων στην αποτελεσματική διαχείριση κινδύνου. Τα αποτελέσματα απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα.

24. Τα πληροφοριακά συστήματα συμβάλλουν στην αποτελεσματική διαχείριση κινδύνου

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Σε μικρή κλίμακα	1	1,3	1,3	1,3
Σε μέτρια κλίμακα	21	26,6	26,6	27,8
Σε μεγάλη κλίμακα	49	62,0	62,0	89,9
Πάρα πολύ	8	10,1	10,1	100,0
Total	79	100,0	100,0	

Πίνακας 28: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 24

Από τα παραπάνω αποτελέσματα προκύπτει ότι η πλειοψηφία των επιχειρήσεων, ήτοι το 62% θεωρεί ότι «Τα πληροφορικά συστήματα συμβάλλουν στην αποτελεσματική διαχείριση κινδύνου» σε «μεγάλη κλίμακα». Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Γράφημα 24: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 24

Συγκεντρωτικά οι μέσοι όροι για το τμήμα ΣΤ παρατίθενται στον ακόλουθο Πίνακα.

Ερωτήσεις	Μέσος όρος
23. Τα πληροφορικά συστήματα είναι ανεπτυγμένα σύμφωνα με τις απαιτήσεις του τμήματος διαχείρισης κινδύνων.	3,57
24. Τα πληροφοριακά συστήματα συμβάλλουν στην αποτελεσματική διαχείριση κινδύνου.	3,81

Πίνακας 29: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής Τμήμα ΣΤ (ερωτήσεις 23-24)

Από τον παραπάνω Πίνακα φαίνεται ότι τα πληροφορικά συστήματα αφενός είναι ανεπτυγμένα σύμφωνα με τις απαιτήσεις του τμήματος διαχείρισης κινδύνων, αφετέρου συμβάλλουν στην αποτελεσματική διαχείριση κινδύνου.

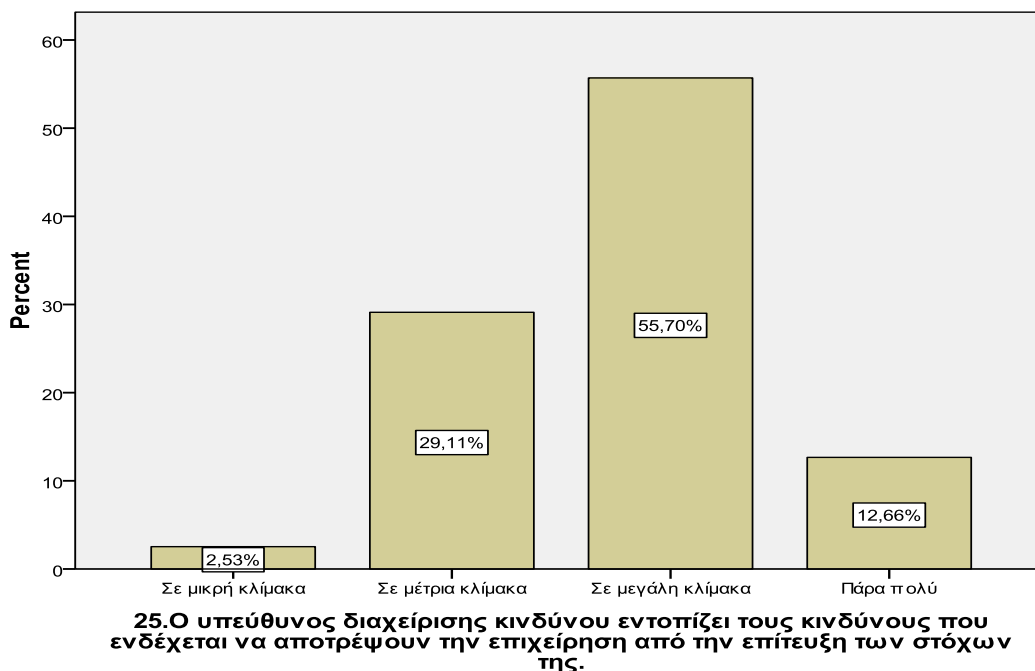
Τέλος με το έβδομο μέρος του ερωτηματολογίου αναλύεται ο ρόλος του υπεύθυνου της διαχείρισης κινδύνων (ερωτήσεις 25 έως 27). Πιο συγκεκριμένα με την ερώτηση 25 αξιολογείται ο βαθμός που ο υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου εντοπίζει τους κινδύνους που ενδέχεται να αποτρέψουν την επιχείρηση από την επίτευξη των στόχων της. Τα αποτελέσματα απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα.

25.Ο υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου εντοπίζει τους κινδύνους που ενδέχεται να αποτρέψουν την επιχείρηση από την επίτευξη των στόχων της.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Σε μικρή κλίμακα	2	2,5	2,5	2,5
Σε μέτρια κλίμακα	23	29,1	29,1	31,6
Σε μεγάλη κλίμακα	44	55,7	55,7	87,3
Πάρα πολύ	10	12,7	12,7	100,0
Total	79	100,0	100,0	

Πίνακας 30: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 25

Από τον Πίνακα φαίνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (56%) θεωρεί ότι «Ο υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου εντοπίζει τους κινδύνους που ενδέχεται να αποτρέψουν την επιχείρηση από την επίτευξη των στόχων της» σε «μεγάλη κλίμακα». Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται και διαγραμματικά.

Γράφημα 25: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 25

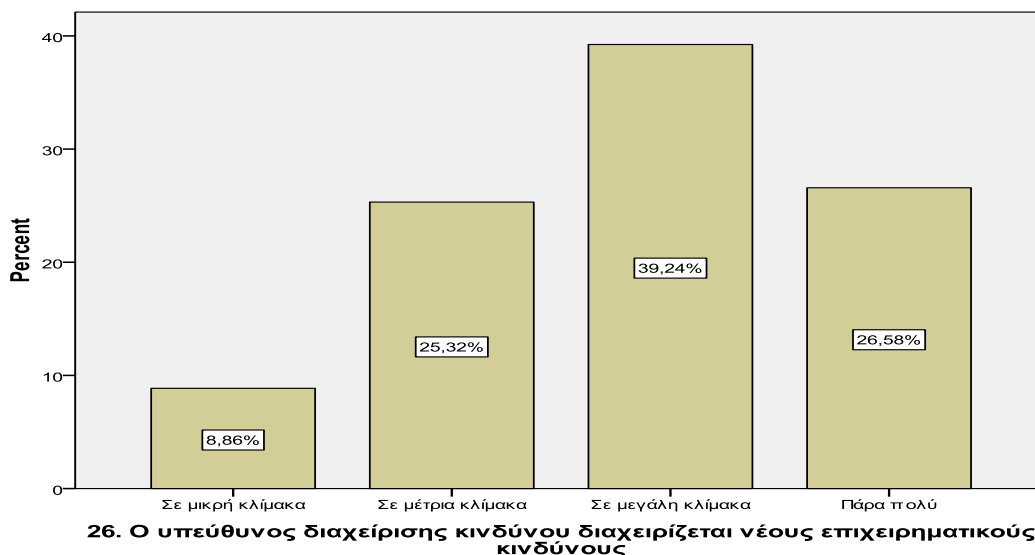
Ακολουθώντας το ίδιο σκεπτικό με την ερώτηση 26 εξετάζεται ο βαθμός που ο υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου διαχειρίζεται νέους επιχειρηματικούς κινδύνους. Τα αποτελέσματα απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα.

26. Ο υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου διαχειρίζεται νέους επιχειρηματικούς κινδύνους

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Σε μικρή κλίμακα	7	8,9	8,9	8,9
Σε μέτρια κλίμακα	20	25,3	25,3	34,2
Σε μεγάλη κλίμακα	31	39,2	39,2	73,4
Πάρα πολύ	21	26,6	26,6	100,0
Total	79	100,0	100,0	

Πίνακας 31: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 26

Ο Πίνακας καταδεικνύει ότι η πλειοψηφία των ερωτώμενων, ήτοι το 66% θεωρεί ότι «Ο υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου διαχειρίζεται νέους επιχειρηματικούς κινδύνους» είτε σε «μεγάλη κλίμακα», είτε «πάρα πολύ». Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται και διαγραμματικά.

Γράφημα 26: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 26

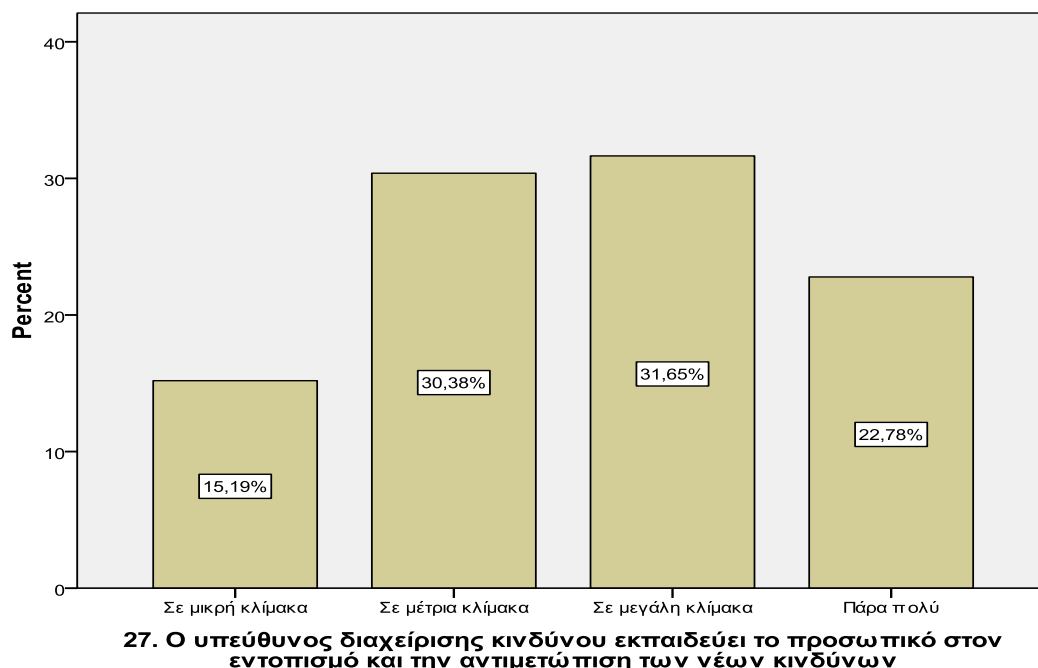
Τέλος με την ερώτηση 27 με την οποία ολοκληρώνεται τόσο το εβδομο μέρος, όσο και ολόκληρο το ερωτηματολόγιο αναλύεται ο βαθμός που ο υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου εκπαιδεύει το προσωπικό στον εντοπισμό και στην αντιμετώπιση των νέων κινδύνων. Τα αποτελέσματα απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα.

27. Ο υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου εκπαιδεύει το προσωπικό στον εντοπισμό και στην αντιμετώπιση των νέων κινδύνων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Σε μικρή κλίμακα	12	15,2	15,2	15,2
Σε μέτρια κλίμακα	24	30,4	30,4	45,6
Σε μεγάλη κλίμακα	25	31,6	31,6	77,2
Πάρα πολύ	18	22,8	22,8	100,0
Total	79	100,0	100,0	

Πίνακας 32: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 27

Τα αποτελέσματα σε αυτή την ερώτηση είναι περισσότερο μοιρασμένα, αφού το 30% σε «μέτρια κλίμακα» και το 31% «σε μεγάλη κλίμακα» θεωρεί ότι «Ο υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου εκπαιδεύει το προσωπικό στον εντοπισμό και στην αντιμετώπιση των νέων κινδύνων». Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται και διαγραμματικά.

Γράφημα 27: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ερώτηση 27

Συγκεντρωτικά οι μέσοι όροι για το τμήμα Z παρατίθενται στον ακόλουθο Πίνακα.

Ερωτήσεις	Μέσος όρος
25. Ο υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου εντοπίζει τους κινδύνους που ενδέχεται να αποτρέψουν την επιχείρηση από την επίτευξη των στόχων της.	3,78
26. Ο υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου διαχειρίζεται νέους επιχειρηματικούς κινδύνους.	3,84
27. Ο υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου εκπαιδεύει το προσωπικό στον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των νέων κινδύνων.	3,62

Πίνακας 33: Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής Τμήμα Z (ερωτήσεις 25-27)

Από τον Πίνακα φαίνεται ότι ο υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου «διαχειρίζεται νέους επιχειρηματικούς κινδύνους» και «εντοπίζει τους κινδύνους που ενδέχεται να αποτρέψουν την επιχείρηση από την επίτευξη των στόχων της».

4.3 Παρουσίαση Αποτελεσμάτων Αξιοπιστίας Κλίμακας

Όπως ελέγχθη στο Κεφάλαιο της «Μεθοδολογίας της έρευνας» τα μέρη του ερωτηματολογίου, εκτός από τα Δημογραφικά, αποτέλεσαν τις μεταβλητές της εμπειρικής έρευνας. Για να ελεγχθεί η αξιοπιστία των εν λόγω μεταβλητών πραγματοποιήθηκε ο έλεγχος αξιοπιστίας μέσω του Cronbach Alpha.

Τα αποτελέσματα του εν λόγω ελέγχου παρουσιάζονται στον κάτωθι Πίνακα.

Μεταβλητή		Cronbach's Alpha
V1	Διαχείριση Κινδύνου (Μέρος Β ερωτηματολογίου)	0.708
V2	Συμμετοχή εσωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνου (Μέρος Γ ερωτηματολογίου)	0.720
V3	Ρόλοι του εσωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνων (Μέρος Δ ερωτηματολογίου)	0.753
V4	Συμμετοχή εξωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνου (Μέρος Ε ερωτηματολογίου)	0.810
V5	Διαχείριση κινδύνου και πληροφοριακά συστήματα (Μέρος ΣΤ ερωτηματολογίου)	0.826
V6	Υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου (Μέρος Ζ ερωτηματολογίου)	0.790

Πίνακας 34: Αποτελέσματα Cronbach alpha

Από τον Πίνακα φαίνεται η αξιοπιστία των κλιμάκων για όλες τις μεταβλητές, αφού ο συντελεστής σε όλες τις μεταβλητές είναι πάνω από το 0,7.

4.4 Παρουσίαση Αποτελεσμάτων Ανάλυσης Συσχετίσεων

Ο έλεγχος των συσχετίσεων των μεταβλητών έγινε με το δείκτη του Pearson. Τα αποτελέσματα φαίνονται στον κάτωθι Πίνακα.

		V_1	V_2	V_3	V_4	V_5	V_6
V_1	Pearson Correlation	1	,421**	,500**	,372**	,001	-,077
	Sig. (2-tailed)		,000	,000	,001	,990	,498
V_2	Pearson Correlation	,421**	1	,102	,244*	-,169	-,069
	Sig. (2-tailed)	,000		,369	,030	,137	,549
V_3	Pearson Correlation	,500**	,102	1	,089	,049	-,039
	Sig. (2-tailed)	,000	,369		,437	,670	,731
V_4	Pearson Correlation	,372**	,244*	,089	1	,283*	,145
	Sig. (2-tailed)	,001	,030	,437		,012	,203
V_5	Pearson Correlation	,001	-,169	,049	,283*	1	,385**
	Sig. (2-tailed)	,990	,137	,670	,012		,000
V_6	Pearson Correlation	-,077	-,069	-,039	,145	,385**	1
	Sig. (2-tailed)	,498	,549	,731	,203	,000	

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Πίνακας 35: Αποτελέσματα Συσχετίσεων

Από τον Πίνακα, φαίνεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική γραμμική συσχέτιση μεταξύ της εξαρτημένης μεταβλητής «Διαχείριση κινδύνου» με την ανεξάρτητη μεταβλητή «Συμμετοχή εσωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνου» (V2), με την ανεξάρτητη μεταβλητή «Ρόλοι του εσωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνων» (V3) και με την ανεξάρτητη μεταβλητή «Συμμετοχή εξωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνου» (V4).

Αντίθετα, δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική γραμμική συσχέτιση μεταξύ της εξαρτημένης μεταβλητής «Διαχείριση κινδύνου» με την ανεξάρτητη μεταβλητή «Διαχείριση κινδύνου και πληροφοριακά συστήματα» (V5) και με την ανεξάρτητη μεταβλητή «Υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου» (V6).

4.5 Παρουσίαση Αποτελεσμάτων Ανάλυσης Παλινδρόμησης

Στόχος της παλινδρόμησης είναι να διερευνηθεί αν οι ανεξάρτητες μεταβλητές Διαχείριση Κινδύνου (V1), «Συμμετοχή εσωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνου» (V2), «Ρόλοι του εσωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνων» (V3), «Συμμετοχή εξωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνου» (V4), «Διαχείριση κινδύνου και πληροφοριακά συστήματα» (V5) και «Υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου» (V6) μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την πρόβλεψη των τιμών της εξαρτημένης μεταβλητής «Διαχείριση Κινδύνου» (V1).

Δεδομένου ότι η σχέση μεταξύ των μεταβλητών X και Y είναι γραμμική, θα χρησιμοποιήσουμε το παρακάτω μοντέλο πολλαπλής γραμμικής παλινδρόμησης που εξετάζει την επίδραση πολλών ανεξάρτητων μεταβλητών σε μια εξαρτημένη :

$$Y = b_0 + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + b_4X_4 + b_5X_5 + e_i$$

Όπου Y είναι η εξαρτημένη μεταβλητή «Διαχείριση Κινδύνου» (V1), όπου X_1, X_2, X_3, X_4, X_5 είναι οι ανεξάρτητες μεταβλητές, ενώ οι παράμετροι b_1, b_2, b_3, b_4, b_5 σχετίζονται με τις ανεξάρτητες μεταβλητές και εκφράζουν ποσοτικά τη σχέση που υπάρχει με την εξαρτημένη μεταβλητή.

Πιο συγκεκριμένα, το μοντέλο παλινδρόμησης που θέλουμε να εκτιμήσουμε είναι:

$$\begin{aligned} \text{Διαχείριση Κινδύνου} = & b_0 + b_1 * \text{Συμμετοχή εσωτερικού ελέγχου στη διαχείριση} \\ & \text{κινδύνου} + b_2 * \text{Ρόλοι του εσωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνων} + \\ & b_3 * \text{Συμμετοχή εξωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνου} \\ & + b_4 * \text{Διαχείριση κινδύνου και πληροφοριακά συστήματα} + \\ & b_5 * \text{Υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου} \end{aligned}$$

Στη συνέχεια, ακολουθεί ο πίνακας ANOVA, ο οποίος ελέγχει αν το μοντέλο πολλαπλής παλινδρόμησης είναι στατιστικά σημαντικό.

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	8,046	5	1,609	12,240	,000 ^a
	Residual	9,598	73	,131		
	Total	17,644	78			

a. Predictors: (Constant), V_6, V_3, V_2, V_4, V_5

b. Dependent Variable: V_1

Πίνακας 36: Πίνακας Anova

Από τον Πίνακα, παρατηρείται ότι το μοντέλο είναι στατιστικά σημαντικό σε επίπεδο σημαντικότητας 5% (αφού Sig =0.000 < 0.05), ήτοι η εξαρτημένη μεταβλητή παρουσιάζει γραμμική σχέση με τουλάχιστον μία από τις ανεξάρτητες μεταβλητές.

Υστερα, παρατίθεται ο πίνακας Coefficients.

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	,873	,514		1,699	,094
	V_2	,277	,085	,300	3,247	,002
	V_3	,386	,076	,443	5,075	,000
	V_4	,182	,063	,276	2,907	,005
	V_5	-,015	,074	-,020	-,199	,843
	V_6	-,046	,060	-,072	-,763	,448

Πίνακας 37: Πίνακας Coefficients

Από τον Πίνακα εξάγεται η εξίσωση παλινδρόμησης του μοντέλου μας ως εξής:

$$\begin{aligned} \text{Διαχείριση Κινδύνου} = & 0,873 + 0,277 * \text{Συμμετοχή εσωτερικού ελέγχου στη διαχείριση} \\ & \text{κινδύνου} \\ & + 0,386 * \text{Ρόλοι του εσωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνων} \end{aligned}$$

- + 0,182 * Συμμετοχή εξωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνου
- 0,015* Διαχείριση κινδύνου και πληροφοριακά συστήματα
- 0,046 * Υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου

Από τον Πίνακα Coefficients προκύπτουν τα κάτωθι:

- Για την πρώτη ανεξάρτητη μεταβλητή «Συμμετοχή εσωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνου» (V2), sig =p-τιμή = 0.002 < 0.05, άρα απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση και συνεπώς η ανεξάρτητη μεταβλητή επηρεάζει σε στατιστικά σημαντικό βαθμό την εξαρτημένη μεταβλητή «Διαχείριση Κινδύνου» (V1).
- Για την δεύτερη ανεξάρτητη μεταβλητή «Ρόλοι του εσωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνων» (V3), sig =p-τιμή = 0.000 < 0.05, άρα απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση και συνεπώς η ανεξάρτητη μεταβλητή επηρεάζει σε στατιστικά σημαντικό βαθμό την εξαρτημένη μεταβλητή «Διαχείριση Κινδύνου» (V1).
- Για την τρίτη ανεξάρτητη μεταβλητή «Συμμετοχή εξωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνου» (V4), sig =p-τιμή = 0.005 < 0.05, άρα απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση και συνεπώς η ανεξάρτητη μεταβλητή επηρεάζει σε στατιστικά σημαντικό βαθμό την εξαρτημένη μεταβλητή «Διαχείριση Κινδύνου» (V1).
- Για την τέταρτη ανεξάρτητη μεταβλητή «Διαχείριση κινδύνου και πληροφοριακά συστήματα» (V5), sig =p-τιμή = 0.843 > 0.05, άρα αποδεχόμαστε τη μηδενική υπόθεση και συνεπώς η ανεξάρτητη μεταβλητή ΔΕΝ επηρεάζει σε στατιστικά σημαντικό βαθμό την εξαρτημένη μεταβλητή «Διαχείριση Κινδύνου» (V1).
- Για την πέμπτη και τελευταία ανεξάρτητη μεταβλητή «Υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου» (V6), sig =p-τιμή = 0.448 > 0.05, άρα αποδεχόμαστε τη μηδενική υπόθεση και συνεπώς η ανεξάρτητη μεταβλητή ΔΕΝ επηρεάζει σε στατιστικά σημαντικό βαθμό την εξαρτημένη μεταβλητή «Διαχείριση Κινδύνου» (V1).

Κεφάλαιο 5: Συμπεράσματα, Περιορισμοί και Προτάσεις για Μελλοντική Έρευνα

Ένα από τα βασικότερα διδάγματα της πρόσφατης οικονομικής ύφεσης είναι ότι οι επιχειρήσεις που ανέλαβαν κινδύνους, χωρίς να είναι επαρκώς προετοιμασμένες για την διαχείριση τους, αντιμετώπισαν σοβαρά οικονομικά προβλήματα. Συνεπώς η αποτελεσματική διαχείριση των επιχειρηματικών κινδύνων αποτελεί προτεραιότητα για τη σύγχρονη επιχείρηση.

Ταυτόχρονα, τα τελευταία χρόνια τα χρηματοοικονομικά σκάνδαλα που ταλάνισαν το παγκόσμιο οικονομικό στερέωμα ανέδειξαν την αναγκαιότητα της αποτελεσματικότερης εποπτείας των επιχειρήσεων. Σε αυτό το πλαίσιο, ο ρόλος και η δράση του εξωτερικού ελέγχου, αποκτούν ολοένα και αυξανόμενη σημασία καθώς η οικονομική πραγματικότητα μέσα στην οποία δραστηριοποιούμαστε συνεχώς μεταβάλλεται και έτσι η πολυπλοκότητα γίνεται εντονότερη. Γι' αυτό το λόγο και τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρείται μια έξαρση σε οποιαδήποτε μορφή ελέγχου η οποία ακολουθείται και από μια ταυτόχρονη αύξηση του αριθμού των ελεγκτών που τους διενεργούν.

Σε στενή σχέση και συνάρτηση με τα ανωτέρω, σήμερα, ο μεγάλος όγκος των συναλλαγών, η έλλειψη χρηστής διαχείρισης των οικονομικών πόρων, η κατάχρηση άσκησης διοίκησης, τα φαινόμενα της διαφθοράς, και οι αλόγιστες σπατάλες, σκιαγραφούν την κομβική σημασία ενός συστήματος εσωτερικού ελέγχου.

Παράλληλα, σήμερα σχεδόν όλες οι επιχειρηματικές διαδικασίες, εξαρτώνται από τη χρήση πληροφοριακών συστημάτων και κατ' επέκταση της τεχνολογίας της πληροφορίας.

Στο πλαίσιο της παρούσας διπλωματικής εργασίας όλες οι παραπάνω έννοιες («διαχείριση κινδύνου», «εσωτερικός έλεγχος», «εξωτερικός έλεγχος» και «πληροφοριακά συστήματα») αναλύθηκαν ενδελεχώς με γνώμονα την διατύπωση ενός κοινού πλαισίου αναφοράς για αυτές.

Τα αποτελέσματα της περιγραφικής στατιστικής σχετικά με την «διαχείριση κινδύνου» έδειξαν ότι «Υφίστανται διαδικασίες και δομές διαχείρισης κινδύνων» στις επιχειρήσεις του δείγματος που αναλύθηκε. Βέβαια περιθώρια βελτίωσης διαφάνηκαν σχετικά με την μεγαλύτερη τυποποίηση του συστήματος διαχείρισης κινδύνων. Σχετικά με «τον εσωτερικό έλεγχο» η περιγραφική στατιστική έδειξε ότι «ο εσωτερικός έλεγχος δεν επεμβαίνει στο έργο του τμήματος διαχείρισης κινδύνου» και «υφίστανται στον ετήσιο προγραμματισμό εσωτερικού ελέγχου, έλεγχοι βάσει κινδύνου». Στο ίδιο πλαίσιο σχετικά με τον ρόλο του εσωτερικού ελέγχου, η εμπειρική έρευνα έδειξε ότι ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου σχετίζεται «με την αξιολόγηση των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου». Αντίθετα, αναφορικά με τον εξωτερικό έλεγχο τα αποτελέσματα έδειξαν ότι «Το πρόγραμμα εξωτερικού ελέγχου συνδέεται με την αξιολόγηση κινδύνων» σε «μέτρια κλίμακα». Σημαντικό και θετικό εύρημα της εμπειρικής έρευνας ήταν ότι τα πληροφορικά συστήματα, αφενός είναι ανεπτυγμένα σύμφωνα με τις απαιτήσεις του τμήματος διαχείρισης κινδύνων, αφετέρου συμβάλλουν στην αποτελεσματική διαχείριση κινδύνου. Τέλος, κρίνεται επίσης ως θετικό ότι ο υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου «διαχειρίζεται νέους επιχειρηματικούς κινδύνους» και «εντοπίζει τους κινδύνους που ενδέχεται να αποτρέψουν την επιχείρηση από την επίτευξη των στόχων της».

Από την πολλαπλή παλινδρόμηση εξήχθη ως σημαντικό αποτέλεσμα η συσχέτιση σε στατιστικά σημαντικό βαθμό της αποτελεσματικής «διαχείρισης κινδύνου» (εξαρτημένη μεταβλητή) με την «Συμμετοχή του εσωτερικού ελέγχου στην διαχείριση κινδύνου», τους «Ρόλους του εσωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνων» και τη «Συμμετοχή του εξωτερικού ελέγχου στην διαχείριση κινδύνου». Αντίθετα, από το δείγμα δεν φάνηκε συσχέτιση σε στατιστικά σημαντικό βαθμό της αποτελεσματικής «διαχείρισης κινδύνου» (εξαρτημένη μεταβλητή) με τη «Διαχείριση κινδύνου και τα πληροφοριακά συστήματα» και τον «Υπεύθυνο διαχείρισης κινδύνου».

Κατά την αξιολόγηση όλων των παραπάνω ευρημάτων, πρέπει να ληφθούν υπόψη και οι βασικοί περιορισμοί της παρούσας διπλωματικής εργασίας. Ο ουσιαστικότερος περιορισμός της έρευνας πηγάζει από το εργαλείο της εμπειρικής έρευνας, ήτοι το ερωτηματολόγιο. Εντούτοις, αξίζει να σημειωθεί ότι μπορεί η μέθοδος πραγμάτωσης της έρευνας μέσω των ερωτηματολογίων να ελλοχεύει κινδύνους μεροληψίας, αλλά

οι περισσότερες εμπειρικές έρευνες χρησιμοποιούν το ερωτηματολόγιο ως μία από τις πλέον αξιόπιστες μεθόδους διενέργειας εμπειρικών ερευνών. Σε σχέση με τον ανωτέρω περιορισμό αξίζει να σημειωθεί ότι τα ερωτηματολόγια εστάλησαν σε στελέχη μόνο μεγάλων ελληνικών επιχειρήσεων.

Με γνώμονα όλα τα παραπάνω προτείνεται η διεξαγωγή μελλοντικών εμπειρικών ερευνών που θα χρησιμοποιήσουν τόσο μεθόδους συνεντεύξεων ή case study περιπτώσεις, τόσο στην Ελλάδα όσο και σε άλλες χώρες και θα χρησιμοποιήσουν περισσότερο εξειδικευμένες στατιστικές μεθόδους ανάλυσης των συγκεκριμένων ερευνητικών εργαλείων.

Βιβλιογραφία

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

Adams, J. (1995), *Risk*, London: UCL Press Limited.

Arnold, V., Benford, T., Canada, J. and Sutton, S.G. (2015), “Leveraging integrated information systems to enhance strategic flexibility and performance: The enabling role of enterprise risk management”, *International Journal of Accounting Information Systems*, 19, 1–16.

Bento, R., Mertins, L. and White, L. (2018), "Risk Management and Internal Control: A Study of Management Accounting Practice", *Advances in Management Accounting*, 30, 1–25.

Campbell, M., Adams, G.W., Campbell, D.R. and Rose, M.P. (2006), “Internal audit can deliver more value”, *Financial Executive*, 44-47.

Castanheira, N., Rodrigues, L.L. and Craig, R. (2010), “Factors associated with the adoption of risk-based internal auditing”, *Managerial Auditing Journal*, 25(1), 79-98.

Crawford, M. and Stein, W. (2002), “Auditing Risk Management: Fine in Theory but who can do it in Practice?”, *International Journal of Auditing*, 6, 119–131.

Douglas, M. (1992), *Risk and Blame: essays in cultural theory*, London: Routledge.

Drogalas G., Arampatzis K. and Anagnostopoulou, E. (2016), “The relationship between Corporate governance, internal audit and audit committee: Empirical evidence from Greece”, *Corporate Ownership and Control*, 14(1), 569-577.

Drogalas, G., Karagiorgos, A., Pazarskis, M. and Vagenas, N. (2019), “Informal interactions between audit committees and internal audit function. Evidence from Greek listed firms”, *Corporate Board: Role, Duties and composition*, 15(1), 25-32.

Drogalas, G., Eleftheriadis, I., Pazarskis, M. and Anagnostopoulou, E. (2017), “Perceptions About Effective Risk Management. The Crucial Role of Internal Audit and Management. Evidence from Greece”, *Investment Management and Financial Innovations*, 14(4), 1-11.

Goodwin-Stewart, J. and Kent, P. (2006), “The use of internal audit by Australian companies”, *Managerial Auditing Journal*, 21(1), 81-101.

Griffiths, D. (2006), *Risk Based Internal Auditing: An Introduction*, available at: www.internalaudit.biz

Havelka, D. and Merhout, J. (2007), Development of an information technology audit process quality framework. *AMCIS 2007 Proceedings*, 61.

Jackson, R.A. (2005), “Role play”, *The Internal Auditor*, 62(2), 44-51.

Johnstone, K. M. (2000), “Client-acceptance decisions: simultaneous effects of client business risk, audit risk, auditor business risk, and risk adaptation”, *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 19(1), 1–25.

Kunkel, J. (2004), “The changing role of internal audit”, *Chain Store Age*, September, 4-5.

Lindow, P.E. and Race, J.D. (2002), “Beyond traditional audit techniques”, *Journal of Accountancy*, 194(1), 28-33.

Merhout, J.W. and Havelka, D. (2008), “Information technology auditing: A value-added IT governance partnership between IT management and audit”, *Communications of the Association for Information Systems*, 23(1), 26.

Nazir, S. and Pinsonneault, A. (2012), “IT and firm agility: An electronic integration perspective”, *Journal of the Association for Information Systems*, 13(3), 150–171.

Page, M. and Spira, L.F. (2004), *The Turnbull Report, Internal Control and Risk Management: The Developing Role of Internal Audit*, The Institute of Chartered Accountants of Scotland, Edinburgh.

Rivenbark, W.C. (2000), “Embracing risk-based auditing in local government”, *Government Finance Review*, 16(3), 17-20.

Sarens, G. and De Beelde, I. (2006), “Internal auditors’ perception about their role in risk management: a comparison between US and Belgian companies”, *Managerial Auditing Journal*, 21(1), 63-80.

Woods, M. (2007), “Linking risk management to strategic control: a case study of Tesco Plc”, *International Journal of Risk Assessment and Management*, 7(8), 1074-1088.

Ελληνική Βιβλιογραφία

Νεγκάκης Χ. και Ταχυνάκης Π. (2013), *Σύγχρονα Θέματα ελεγκτικής και εσωτερικού ελέγχου*, εκδόσεις Διπλογραφία, Αθήνα.

Παπαστάθης, Π. (2014), *Ο σύγχρονος εσωτερικός έλεγχος και η πρακτική εφαρμογή του*, εκδόσεις Αυτοέκδοση, Αθήνα.

Τασόπουλος Α. (2005), *Πληροφοριακά συστήματα*, εκδόσεις Σταμούλης, Αθήνα.

Wallace P. (2014), *Πληροφοριακά συστήματα διοίκησης*, εκδόσεις Κριτική, Αθήνα.

Παράρτημα

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη
Φορολογική & Χρηματοοικονομική Διοίκηση
Στρατηγικών Αποφάσεων

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ στο πλαίσιο εκπόνησης της Διπλωματικής εργασίας με θέμα:

ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α: Δημογραφικά

1. Σε ποια κατηγορία ανήκει η βασική δραστηριότητα της οντότητας;
 Εμπορική Βιομηχανική Υπηρεσιών Μικτή Άλλο
2. Θέση Ευθύνης
 Λογιστής Εσωτερικός ελεγκτής Εξωτερικός ελεγκτής
 Υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνων Διεύθυνση
3. Εκπαίδευση:
 Δευτεροβάθμια εκπαίδευση Κάτοχος πτυχίου ΤΕΙ/Πανεπιστημίου
 Κάτοχος Μεταπτυχιακού Κάτοχος Διδακτορικού

ΜΕΡΟΣ Β: Διαχείριση κινδύνου

Σε ποιο βαθμό:	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
4. Οι στρατηγικές της επιχείρησης λαμβάνουν υπόψη τους νέους επιχειρηματικούς κινδύνους.					
5. Το σύστημα διαχείρισης κινδύνου είναι τυποποιημένο.					

6. Το σύστημα διαχείρισης κινδύνου ενισχύει την ευαισθητοποίηση σε θέματα κινδύνου μέσα στην επιχείρηση.					
7. Υφίστανται διαδικασίες και δομές διαχείρισης κινδύνων.					

ΜΕΡΟΣ Γ: Συμμετογή εσωτερικού ελέγχου στην διαχείριση κινδύνου

Σε ποιο βαθμό:	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
8. Εμπλέκεται ο εσωτερικός έλεγχος στην διαδικασία διαχείρισης κινδύνου					
9. Η κατανομή των πόρων του εσωτερικού ελέγχου λαμβάνουν υπόψη την διαχείριση κινδύνου					
10. Το τμήμα εσωτερικού ελέγχου συνεργάζεται με το τμήμα διαχείρισης κινδύνου					
11. Ο εσωτερικός έλεγχος ΔΕΝ επεμβαίνει στο έργο του τμήματος διαχείρισης κινδύνου					
12. Υφίστανται στον ετήσιο προγραμματισμό εσωτερικού ελέγχου, έλεγχοι βάσει κινδύνου					

ΜΕΡΟΣ Δ: Κύριοι ρόλοι του εσωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνων

Σε ποιο βαθμό: Ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου σχετίζεται με:	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
13. Τη διαβεβαίωση σχετικά με τις διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου					
14. Την επανεξέταση της διαχείρισης βασικών κινδύνων					
15. Την αξιολόγηση διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου					
16. Την αξιολόγηση της αναφοράς των κινδύνων					

17. Τη διαβεβαίωση ότι οι κίνδυνοι αξιολογούνται σωστά					
--	--	--	--	--	--

ΜΕΡΟΣ Ε: Συμμετοχή εξωτερικού ελέγχου στην διαχείριση κινδύνου

Σε ποιο βαθμό:	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
18. Το πρόγραμμα εξωτερικού ελέγχου συνδέεται με την αξιολόγηση κινδύνων					
19. Το πρόγραμμα εξωτερικού ελέγχου προσαρμόζεται στις αλλαγές και τις εκτιμήσεις των κινδύνων					
20. Σε ποιο βαθμό το πρόγραμμα εξωτερικού ελέγχου έχει σχεδιαστεί ώστε να ελέγχει τη δραστηριότητα διαχείρισης κινδύνου					
21. Οι εκθέσεις ελέγχου προς τη διοίκηση λαμβάνουν υπόψη τη διαχείριση κινδύνου					
22. Σε ποιο βαθμό ο εξωτερικός έλεγχος ανταποκρίνεται στη διαχείριση των επιχειρηματικών κινδύνων					

ΜΕΡΟΣ ΣΤ: Διαχείριση κινδύνου και πληροφοριακά συστήματα

Σε ποιο βαθμό:	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
23. Τα πληροφορικά συστήματα είναι ανεπτυγμένα σύμφωνα με τις απαιτήσεις του τμήματος διαχείρισης κινδύνων					
24. Τα πληροφοριακά συστήματα συμβάλλουν στην αποτελεσματική διαχείριση κινδύνου					

ΜΕΡΟΣ Ζ: Υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου

Σε ποιο βαθμό:	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ

25. Ο υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου εντοπίζει τους κινδύνους που ενδέχεται να αποτρέψουν την επιχείρηση από την επίτευξη των στόχων της.					
26. Ο υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου διαχειρίζεται νέους επιχειρηματικούς κινδύνους					
27. Ο υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου εκπαιδεύει το προσωπικό στον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των νέων κινδύνων					

Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για το χρόνο σας.

**Η μεταπτυχιακή φοιτήτρια του ΠΜΣ
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
Πρόκου Ελίνα**